

ÉLETTÜNK

XXIX. évf. 9. szám (29. Jahrg. Nr. 9)

Az európai magyar katolikusok lapja

1997 október

CSERHÁTI FERENC (München)

TÉGED IS VÁR AZ EGYHÁZ!

Tárt karokkal vár az egyház, még akkor is, ha az elmúlt évek, évtizedek során már eltávolodtál, vagy ismételtén s újra eltávolodtál a hittől, vallástól, egyházunktól, vagy éppen a magyar egyházi közösségtől. Tárt karokkal vár akkor is, ha időközben kiléptél az egyházból és nem is gondolsz arra, hogy visszatérj abba. Tárt karokkal vár akkor is, ha úgy gondolod, hogy számodra „nincs, vagy meghalt az Isten, s a hit, vallás sem jelent semmit, még kevésbé az egyház”. Tárt karokkal vár akkor is ha elvált, újráházasodott vagy, valakivel „együtt élsz” és „gyereket sem vállalsz” többé. Vár, ha emberek közé vágsz, közösséget keresel, ha meg akarsz ismerni bennünket s újra fel akarod venni velünk a kapcsolatot. Ha csak kíváncsiságból is, el akarsz egyszer látogatni vasárnap szentmisénkre, újra templomba szeretnél járni és részt venni a szentmiséken.

Miért írom ezeket? Miért jelzem, hogy szeretettel várja Egyháza?

Először is azért, mert beszélgetéseim során többször tapasztalom – pl. majálisonkon, társaságban, fogadásokon, farsangi mulatságokon, nem vallásos vagy egyéb összejöveteleken, hogy egyikünk-másikunk komoly gátlásokkal küzd, ha ún. vallásos közösségbe hívják, vagy ilyenbe belebotlik. Nem ismeri a templomot, találkozási helyét és valósággal lámpalázat kap, ha át kell lépnie annak ismeretlen küszöbét. „Minket nem fog ismerni” – mondják szabadkozva és hozzáfűzik: „Tudja, mi nem vagyunk jó templomba járók, nem járunk misékre. Mi csak olyan rom. katolikusok [értsd: rom(lott)] katolikusok vagyunk, de egyszer már el akarunk menni a templomba” - jelzik némi öniróniával. De ezt tapasztalom néha keresztelői, esküvői vagy éppen a temetés előtti megbeszélések során is.

ORSZÁGOS NEMZETI ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

A Magyar Katolikus Püspöki Kar Apor Vilmos boldoggá avatása alkalmából nemzeti zarándoklatot hirdetett meg, amelyhez a nyugaton élő magyar katolikusok is örömmel csatlakoznak. A boldoggá avatás november 9-én, vasárnap 10 órakor lesz a római Szent Péter bazilikában. Minél többen vegyünk részt a zarándoklaton. Jelentkezni a helyi katolikus missziókon lehet. Az idő sürget!

Az egyháztól való eltávolodásnak mindenkiben megvannak a maga okai. Ugyanígy a templomtól való elmárádásnak vagy az egyházból való kilépésnek is. Természetesen a keresztények megszentelik a vasárnapot. Számunkra nagyon fontos a vasárnapi szentmisén való részvétel, legyen az német vagy magyar templomban. Sokan mégsem találják meg az utat a templomba. Az egyik dolgozik, beteg hozzátartozóját ápolja, gyermeket vár, vagy szült, a másik talán gyengélkedik, öreg és beteg, vagy éppen inkontinens. Néha még a szabadság alatt sem egyszerű eljutni a templomba, holott mások éppen ekkor teszik, vagy tették meg az első lépést Isten felé. Néhányan megelégszenek azzal, hogy csak a vakáció idején kukkantanak be valamelyik templomba, vagy néha karácsonykor, de húsvétkor már csak nagyon ritkán! Mások mindig betérnek a templomba, ha mellette visz el útjuk és ott keresztet is vetnek, gyertyát gyújtanak, s búcsúzóul térdet hajtanak a tabernákulum vagy a kereszt előtt. Vajon ők templomba járók?

Vajon elszakadtak-e az egyháztól

azok, akik nem járnak templomba, vagy csak nagyon ritkán, de vasárnaponként az ágyban fekvő, vagy a karoszékekben ülve végighallgatják a szentmise közvetítést a rádióban, vagy megnézik az istentiszteletet a tévében, legyen az katolikus vagy evangélikus? Ők legalább lélekben részt vesznek a közösség, az egyház istentiszteletén.

Vajon ők ezért templomba járó lelkek? Úgy gondolom, hogy lélekben azok, s jobb esetben talán még „lelki” áldozók is.

Szentmiséinken mi is imádkozunk értük: „Jóságos Atyánk, vond magadhoz irlgalmasan a világon szétszóródott valamennyi „Gyermekeidet” (III. misekánon), vagy „Most pedig, Istenünk, emlékezzél meg mindazokról, akik őszinte szívvel keresnek téged” (IV. misekánon). Hozzánk tartozónak tudjuk őket, még akkor is, ha nem járnak templomba, nem vesznek részt szentmiséinken, és, és ... mi mindig szeretettel és tárt karokkal várjuk őket.

Kiléptem az egyházból

mondják, akik (Németországban, Ausztriában) írásos nyilatkozattal elhagyták az egyházat és ezért úgy érzik, semmi keresnivalójuk a hívők közösségében, a templomban, vagy összejöveteleinken a missziókn.

Mi őket is tárt karokkal várjuk. A kereszttség által ők is az egyház tagjai lettek, és aki egyszer megkeresztelkedett, az visszavonhatatlanul Jézus Krisztus és azok közösségéhez tartozik, akik hisznek benne. Ebben az értelemben nincs „tagság-felmondás” az egyházban, kilépés a krisztushívők közösségéből. Ezért nem lehet valakit még egyszer megkeresztelni az egyházba való visszatérés esetén.

Németországban és Ausztriában az egyházból való kilépés olyan közigazgatási (csupán társadalmi, közéleti) ténykedés, amellyel a keresztények az illetékes polgári hivatalban hivatalosan

és írásban kinyilvánítják, hogy semmilyen vallási közösséghez nem tartoznak. A keresztvizet azonban senkiről sem lehet „lekaparni”, még ilyen hivatalos papírral, nyilatkozattal sem.

A „kilépésre” mindenkinek meg lehet a maga oka és az egyház tiszteletben tartja mindenki szabad elhatározását és személyes döntését. Az egyház ugyanakkor önvizsgálatot is tart: hol hibázott, vétkezett, készletelt valakit botrányos életével erre a lépésre, a kilépésre az egyházból?

Jobb esetben az egyházból való kilépés nem feltétlenül jelent elszakadást a keresztény hittől vagy a vallásos életől. Mások viszont lelkiileg már hamarabb kivándoroltak az egyházból, még mielőtt elhagyták volna azt. Olykor a kilépés csak annyit jelent, hogy valaki ezután már nem fizet egyházi adót. A szakértők szerint nagy anyagi haszna senkinek sincs belőle! Annyit jelent, hogy kilépett az egyház látható, hivatalos, közösségi, társadalmi keretéből és – ami nagyon fájdalmas, nem járulhat a szentségekhez. A kilépés által számukra mégsem csapódtak be az ajtók örökre mögöttük, még távolról sem! Nekik az egyház különösen felkínálja a többi kegyelmi eszközöket. Továbbra is Istenhez kapcsolódhatnak a felebaráti szeretet gyakorlása, mindennapi kötelességeik lelkiismeretes teljesítése, a szentmiséken való részvétel, a közösségi életben való közreműködés és részvétel az imádság, a Szentírás olvasása és az Ige hallgatása által és még sok más módon.

Kapuink tárva

Előfordulhat, hogy egy idő után valaki meggondolja magát és újra az egyházhoz szeretne tartozni, szeretne hivatalosan is visszatérni abba. Semmi probléma: az egyház kapui mindig és mindenki előtt tárva-nyitva. Mégis: aki hivatalosan kilépett az egyházból és vissza kíván térni oda, annak előbb számot kell vetnie önmagával. Őszintén szembe kell néznie önmagával és meg kell kérdeznie önmagát: Mi volt kilépésem oka? Milyen megfontolások vezettek akkor? Milyen szerepet játszott életemben a hit és az egyház akkor? És milyen szerepet játszik ez ma? Miért akarok visszatérni az egyházba most?

Visszalépek az egyházba

Ha valaki komolyan foglalkozik az egyházba való gondolatával, akkor tanácsos és mindenképpen segítségére lehet, ha előbb beszél olyan pappal, aki iránt bizalmat érez. Keresse fel bátran! Saját papjai is biztosan szívesen állnak rendelkezésre.

Mi van, ha időközben más hitre tért és más hívő közösséghez csatlakozott, és most vissza akar térni az egyházba? Erre is van lehetőség. Első lépésként előbb kilépési nyilatkozattal el kell hagynia tévesen választott közösségét és bensőleg is vissza kell térnie Krisztushoz és az ő egyházához. Meg kell térnie.

A visszatérés az egyházba természetesen nem lehet csak külsődleges, jogi lépés. Öntudatos újrakezdést kell, hogy jelentsen az egyház hívő közösségében.

Folytatás a 2. oldalon

Imaszándékok

OKTÓBERRE

1.

Imádkozzunk, hogy a keresztények meggyőzően közvetítsék Istennek minden emberhez való szeretetét.

A szeretetet közvetíteni nehéz dolog, mert a szeretet maga láthatatlan, mint minden szellemi-lelki képesség, így a jóság, igazságosság s így tovább. (Mindezek negatív változatai sem láthatók, a gyűlölet az igazságtalanság...) Viszont a hatásuk értékelhető fizikailag, érzéseket kelt bennünk, amelyeket cselekedetek követnek. Ezek láthatóak, felfoghatóak és tények, amiket értelmünkkel is feldolgozunk.

Kérdeztem különböző alkalmakkor: „Látta-e valakihez való szeretetét, vagy a jóságot önmagában?”. A válasz az volt: „Nem láttam, de éreztem”. „A szeretetet vagy a hatását érezte?” – firtattam tovább. „A hatását” – jöttek rá legtöbben. Egyben arra is rájöttek: használunk szellemi képességeket, amiket megfogalmazunk, jellemzünk, körül írunk de nem foghatóak, nem láthatóak, nem mérhetőek.

Isten szeretetét sem láthatjuk, de tudjuk Jézustól, hogy a Mennyei Atya szeret mindenkit. Végtelenül. Kivétel nélkül. „Tökéletes” szeretettel. Ha kivételt tenne, szeretete nem lenne sem tökéletes sem végtelen. Mindez azonban azonban számunkra szép, csodálatraméltó, de nem hiszem, hogy elégséges az isteni szeretet mások felé való közvetítéséhez. Hol kezdjük, hogyan folytassuk tovább?

A szeretetnek van egy „elhanyagolt” tulajdonsága, amire kevésbé figyelünk: vizsgonásra készlet. Érezzük: válaszolni kell rá. Örömet, életet, fényt hoz életünkbe. Ezt már lehetséges tovább adnunk, mert érezhető élményekké válnak bennünk. Sőt: a szeretet tovább adásának „művészetét” gyakorolnunk kell.

Az istenszeretet közvetítésének ragyogó példája Teréz Anya élete és munkássága, aki a nyomorultaknak, kinasztítottaknak, halál előtt állóknak, fogyatékosoknak közvetítette a szeretetet.

A maga módján Diana hercegnő is ebbe az irányba haladt, amikor nyilvánosság előtt mondta: „...Szeretni tudom az embereket...” és segítette a beteg, fogyatékos gyermekeket, embereket.

Mindenki a maga helyén megvalósíthatja nagy szavak nélkül is a szeretet közvetítését. Így válhatunk földi címek nélkül is lelki, szeretetbeli „hercegekké-hercegnőkké”...

2.

Az első japán vértanúkra való emlékezés – imádságunkra – ösztönözze a japán egyházat misszionárius lelkészségre.

Legerősebb ösztönünk az életfenntartó erő, röviden az életerő. Küzd minden ellen, ami az életet veszélyezteti, támadja. Ennél nagyobb erőnek kell közreműködni annak, aki életét áldozza Istenért, hitéért, egyházáért, társaiért... Jézus idejében a vért tartották az életerő hordozójának s aki vállalta, hogy vérét ontja, azt nevezték mártírnak. Miki szent Pál és társai vállalták a mártíromságot. Isten kegyelméből volt erejük hozzá. Így váltak gyümölcsöt termő maggá a japán nép számára. Kérjük Istent bensőségesen, érlelje bőségesen a japán egyház gyümölcsseit.

Fejős Ottó

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Kérdés:

Nemrégiben egy barátom halála alkalmából elmentem a temetésére. Legnagyobb meglepetésemre a szertartást egy fehér kámszába öltözött nő végezte. Először azt hittem, hogy eltévesztettem az időpontot és egy protestáns temetésre tévedtem: u. i. nem tudtam elképzelni, hogy barátom, aki gyakorló katolikus volt, áttért volna protestánsnak. Érdeklődésemre megnyugtattak, hogy ténylegesen barátom temetése folyik, mégpedig katolikus szertartás szerint. Eddig mindig úgy tudtam, hogy a katolikus egyház ellenzi a nők pappá szentelését. Változott volna az egyház álláspontja?

Válasz:

Nem, a katolikus egyház – hasonlóan a keleti ortodox egyházakhoz – változatlanul nem tartja lehetségesnek nők pappá szentelését. II. János Pál pápa ebben a kérdésben végső döntést hozott, hogy további vitáknak elejét vegye. Eszerint az egyház két évezredes gyakorlata Jézus Krisztusra nyúlik vissza, aki jóllehet – tanítványai között jócskán voltak nők – csak férfiakat hívott meg apostolai közé. Ennek megváltoztatására az Egyház nem kapott felhatalmazást. A papság – katolikus felfogás szerint – különben sem jelent magasabb rangot, hanem szolgálatot, feladatot, amely a férfi lelki struktúrájának, egyfajta természetfeletti apai szerepnek felel meg. Jézus az Örök Főpap, a megtestesült második isteni személy, maga is férfiként jelent meg közöttünk.

Ez semmiképp sem diszkrimináció a nőkkel szemben, hanem a két természet adta testi-lelki sajátosságainak alkalmazása az Egyház életében.

Olvasónk kérdése azonban közvetlenül nem erre vonatkozott. A temetést végző, fehér kámszába öltözött hölgy „lelkipásztori kisegítő” volt, aki bizonyos, papszentelést nem igénylő, lelkipásztori funkció végzésére kapott hivatalos felhatalmazást. A „lelkipásztori kisegítő” szerepe a papság tehermentesítése olyan területeken, amelyekhez nem szükséges az egyházi rend szentsége, hogy így, az utóbbi évtizedekben fellépett paphiány következtében a túlterhelt lelkipásztorok, erejüket a sajátosan papi feladatok ellátására tudják összpontosítani. A „lelkipásztori kiegészítő”, átlagosan négy éves elméleti és gyakorlati, teológiai és lelkipásztori képzés után, az adminisztrációs munkától az áldoztatásig, a betegek látogatásától a börtön pasztorációig és a pap nélkül u. n. ige-liturgiáig számos funkciót végezhet, annak keretében prédikálhat, természetesen hittant taníthat, foglalkozhat fiatalokkal, végezhet karitatív, szertetszolgálati munkát, családlátogatást, bibliaköröket vezethet és a plébános megbízásából temethet is. Ezzel szemben nem gyóntathat, nem misézhet, nem szolgáltathatja ki a betegek szentségét, és – rendkívüli eseteket leszámítva – nem keresztelhet és nem eskethet.

A lelkipásztori kisegítő mellett, a II. Vatikáni Zsinat döntése alapján, az Egyház felújította az állandó diakonátus intézményt, amelyet az ősegyházban, maguk az apostolok hoztak létre (Ap. Cs 6.1-7). A diakónusokra - szintén tehermentesítés céljából – az apostolok a szeretetszolgálati tevékenységet bízták. A történelem során azonban a diakonátus, mint önálló intézmény megszűnt ill. a papszentelést megelőző, felszentelést igénylő, egyházi-rendi fokozattá vált. A II. Vatikáni Zsinat úgy határozott, hogy a jövőben lehetővé teszi, érett, házas férfiak diakónussá szentelését, akiket azonban később nem szentel papokká. Képzésük a papjelöltekéhez hasonló, feladatkoruk a lelkipásztorokéhoz mellett az igehirdetés, keresztelés, áldoztatás, esketés és temetés, ha nincs pap, plébániák vezetése, ige-istentiszteletek tartása és – alapvető küldetésüknek megfelelően – a szeretetszolgálat minden fajtája. Az állandó diakónus általában megtartja polgári tevékenységét, családfenntartói funkcióját; egyházi hivatalát emellett látja el.

Mindent összetéve, a helyenkint tragikus méreteket öltő paphiányt pozitív következménye is: a világiak egyre inkább bekapcsolódnak az Egyház életébe, ott szolgálatot, felelőséget vállalnak, azt magukénak érzik, annál is inkább, mert ők éppúgy Egyház mint a papság, és még egy fontos következmény: az Egyház de-klerikalizálódik, más szóval az Egyházat nem fogják többé a papsággal azonosítani, az nem lesz többé a papság monopóliuma. Úgy gondolom, ez felel meg Jézus Krisztus és – tegyük hozzá – a II. Vatikáni Zsinat elképzelésének is.

Frank Miklós

KARITÁSZ HIREK

– Ötven munkácsi iskolás nyaralt két hétig az Őrségben a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás szervezésében. A gyerekeket családoknál helyezték el, kirándulásokat rendeztek számukra Nyugat-Magyarország legszebb tájaira és különben is számos vidám programon vehettek részt. Ellátásukról a gencsapáti és az Őrségi egyházközség Karitás csoportja gondoskodott.

– A Székesfehérvári egyházmegyéhez tartozó Budakeszi Karitás-csoportja 11 lengyel árvíz-károsult gyermek egy hónapos nyaraltatását vállalta, akik a megyei önkormányzat szervezésében érkeztek Magyarországra. A 10 és 13 év közötti gyerekek az Opolé-i egyházmegye területéről jöttek és budakeszi családok gondoskodtak róluk.

– Július 25-én egynapos megbeszélésre Budapesten jött össze a lengyel, cseh és romániai Karitás egy-egy vezetője. A találkozón elsősorban a lengyel- és csehországi árvíz-katasztrófa következményeit és segélynyújtás módjait tárgyalták meg, de egyúttal előkészítettek egy konferenciát is a közép- és kelet-európai Karitás szervezetek részére, amelyet október végén Csíksomlyón rendeznek. Az újonnan alakult Karítások helyzete nem könnyű. Jóllehet a legtöbb nemzeti Karitás az elmúlt években, főleg a nyugati testvérszervezetek támogatásával talpra tudott állni és immár önállóan végzi munkáját, mégis szükség van a eddigi tapasztalatok kicserélésére. Erre biztosít lehetőséget a romániai Karitás meghívása. Az összejövetelen a résztvevők áttekintik az egyház és a társadalom helyzetét a térségben, közösen megvizsgálják a Karitás struktúrák kialakulását, a karitászmunka anyagi vonatkozásait és a szorosabb együttműködés lehetőségeit.

– Néhány személyi hír: új igazgatót kapott az Esztergom-Budapest-i főegyházmegye Karitás-szervezete. Paskai László bíboros érsek, a hivatalától megvált Bajzáth József Budapest-Józsefváros-i plébános helyébe Écs Gábor-t, a Magyar Szentek templomának lelkészét nevezte ki. – Ugyancsak új vezetés alá került a Szeged-Csanádi egyházmegyei Karitás: Gyulai Endre püspök, a székesfehérvári Karitás volt igazgatóját, Lázár Ilona nővért bízta meg az igazgatói teendővel, a családi okokból visszavonult Lehota Ágota utódjaként.

Akárki mennyit szántson, vessen, ha te áldásod, Uram, nem gyökerezteteti, ha az elhintett magot nem neveli: hiábavaló minden fáradság és igyekezet. Mert mennyországban vagygon annak prédikálószeke, aki tanítja a szíveket.

A szeretet gyémánttá teszi az ember szívét, hogy semmi keserves ütésektől meg ne romoljon.

Pázmány

Márfi Gyula az új veszprémi érsek

II. János Pál pápa elfogadta Szendi József veszprémi érsek lemondását, aki életkorára való tekintettel kérte felmentését a főegyházmegye kormányzása alól. A Szentatya veszprémi érsekké Márfi Gyula egri segédpüspököt nevezte ki.

Márfi Gyula 1943-ban született Pördeföldén. A pannonhalmi bencés gimnáziumban érettségizett, majd a Szombathelyi Egyházmegyébe jelentkezett papnak. Teológiai tanulmányait a budapesti Hittudományi Akadémián végezte. 1969-ben szerzett doktorátust. 1967-ben Szombathelyen szentelték pappá. Pápán, Nyőgéren és Kőszegen lelkipásztorkodott. 1976-78 között Párizsban folytatott magasabb teológiai tanulmányokat és ökumenikus teológiából szerzett diplomát. 1978-tól püspöki székta-

tó, 1980-tól püspöki titkár volt, 1987-ben lett a Szombathelyi Egyházmegye püspöki irodaigazgatója. Hivatali tevékenysége mellett azonban széleskörű ifjúsági pasztorációt folytatott, egyebek közt minden évben katekumenátust tartott. Az egyházmegye teológiai tanfolyamán alapvető hittant és katekézist tanított. 1995 november 11-én a pápa egri segédpüspökké nevezte ki, és december 2-án Paskai László bíboros, prímás, esztergomi érsek, Seregély István egri érsek és Konkoly István szombathelyi megyéspüspök társszentelőkkel együtt szentelte püspökké. Az új veszprémi érsek jelmondata: „A szeretet soha el nem múlik.” Címerében három égő gyertya, egy nyitott könyv és Szűz Mária nevének kezdőbetűje látható.

VR/MK

TÉGED IS VÁR AZ EGYHÁZ!

Folytatás az első oldalról

Ideális, ha „gyakorló” kereszténnyé válik. Ezért történik az újrafelvétel az egyházba egyszerű vallási szertartás keretében, kívánsága és tetszése szerint, saját egyházközségében, vagy valamelyik papnál, aki iránt bizalmat érez, s akinél aztán „leteszi a hitvallást”, elismádkozza a Hiszekegyet. Ezzel kifejezi akaratát, hogy újra a katolikus egyház tagja akar lenni, mire a pap kinyilvánítja, hogy az egyház nevében újra felvette az egyházba.

Bárhogyan döntött valaki, egyházi közössége tárt karokkal, szeretettel várja: a templomban magyar szentmiséinkre, találkozóinkra, összejöveteleinkre. Szeretettel vár minden jóakarátú embert, az

egyházhoz közel és távol állókat egyaránt, abban a reményben, hogy Isten, aki egyedül látja szívünket, megteszi a magát és üdvösséget ad mindenkinek. Hiszen azért küldte hozzánk Szent Fiát, hogy általa üdvözüljön a világ, és „azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön” (1 Tim 2, 4): „mert úgy szerette Isten a világot, hogy megszületett Fiát adta oda, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen. Nem azért küldte el Isten a Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem, hogy üdvösséget szerezzen a világnak” (Jn 3. 16-17). Igazi örömhír ez: evangélium a javából. Kedvező kínálat, melyet kár lenne elszalasztanunk. ■

Ki volt a most boldoggá avatott Frederic Ozanam?

Augusztus 22-én reggel kilenc órakor kezdődött a Notre Dame székesegyházban Frederic Ozanam boldoggá avatási szentmiséje. Tízezrek várták a pápát a székesegyház előtt, míg az ősi templomban 2500 meghívott személy, köztük a fiatalok küldöttei foglaltak helyet. A szentatyával együtt miséző 400 püspök között jelen voltak Gyulay Endre, Márfi Gyula és Balás Béla magyar főpásztorok is.

A szentmise elején a pápa ünnepélyesen kihirdette: „Apostoli tekintélyünknel fogva kijelentjük, hogy a tiszteletreméltó Frederic Ozanamot mostantól kezdve boldogként tisztelhetjük és ünnepét évenként szeptember 9-én lehet megtartani a kánonjog előírásai szerint.”

Frederic Ozanam 1813-ban született Milánóban, francia családban. Tanulmányait már Lyonban végzi. 20 évesen néhány társával szeretetszolgálatot végez Párizs szegényei között, a Mouffetard negyedben és közösen megalapítják a Szeretet Konferenciáját, Páli Szent Vince példájára és védnöksége alatt. Megfogalmazott céljuk, hogy „a gyakorlatba átültessék katolikus mivoltukat”.

A tudós egyetemi tanár, példás családapa ifjan, 40 éves korában hunyt el, de tovább él a világ 130 országában 875 ezer önkéntessel működő 46 ezer Szent Vince Konferenciában. Fiatalkorában, Krakkóban a pápa is ilyen konferencia keretében szolgált a szegényeket. Életének ezt az epizódját maga a pápa említette meg az ünnepi szentmisén mondott homíliájában, amely során az egyház új boldogának életútját mondta el, méltatva e XIX. századi nagy francia tudós, hívó világi férfi jelentőségét. Ozanam ráébredt, hogy erre az útra hívta meg Krisztus. Ifjúkorától tudatosult benne, hogy nem csak beszélni kell a szeretetről és az egyház világnak szóló küldetéséről, hanem a keresztények szegények iránti

tényleges elkötelezettségében kell megnyilvánulnia. Mindez teljesen összhangban volt Páli Szent Vince eszméivel: „Testvérek, szeressük Istent, de ez történjen két kezünk munkáján és homlokunk verítékén keresztül.” Ozanamban az egyház társadalmi tanításának előfutárát fedezhetjük fel, amelyet néhány évvel később XIII. Leó pápa fejtett ki a Rerum novarum enciklikában.

MK

KMÉM – PAX ROMANA 1959–1997

A Magyar Pax Romana Mozgalom ez évben, 1997 húsvét hetében, Pannonhalmán tartotta 39-ik kongresszusát. Ugyan ki gondolta volna 1959-ben Leuvenben, hogy még 39 év után is élni fogunk, vagy főleg azt, hogy az utolsó 7 kongresszusunkat Magyarországon tartjuk?

A KMÉM és a már Magyarországon székelő Pax Romana Fórum 1991 óta karöltve rendezik az évi kongresszust, de – és ez természetes, szándékolt elhatározás is –, az aktivitás és a munka fokozatosan az otthoniak kezébe megy át.

Így tavaly ősszel felmerült a kérdés, hogy ezáltal megszűnik-e a KMÉM önálló működése? Az 1996-os innsbrucki közgyűlés egyhangú válasza világos volt: nem! Mindnyájan úgy éreztük, hogy a KMÉM speciális, nyugati viszonyokat visszatükröző munkáját továbbra is folytatni kell, természetesen együttműködve az otthoniakkal. Ezért elhatároztuk, hogy az eddigi hagyományos és nagyon sikeres innsbrucki találkozókat másfél nappal kibővítjük és a KMÉM hivatalos évi találkozásának nyilvánítjuk. Ezzel a fordulattal új szakasz kezdődik a KMÉM életében addig, amíg, és „ahogy lehet”.

München, 1997. Július 10.

Cserháti Lajos a KMÉM elnöke

NE TÖRŐDJ MÁSSAL – TE KÖVESS ENGEM

Dr. Pápai Lajos győri megyéspüspök válaszol Fejős Ottó szerkesztő levélben küldött kérdéseire.

Ez a szerkesztett interjú még a nyár elején készült, jóval a hivatalos bejelentés előtt, miszerint a mártírhalált halt Apor Vilmost a szentatya november 9-én Rómában a boldogok sorába iktatja. Ennek ellenére, vagy éppen ezért, a győri egyházmegye múltja és jelenlegi helyzete, aktuális gondjai és reménysegei még inkább érdekelhetik olvasóinkat.

Kedves Püspök Atya, előljáróban, mielőtt sor kerülhet az egyházmegye jelen helyzetének részletesebb elemzésére, ismertesse röviden egyházmegyéje történelmi múltját.

Igen, a győri egyházmegyét Szent István király alapította. Egyik püspöke a mohi csatában, egy másik a mohácsi vésznél vesztette életét, 1945-ben pedig Apor Vilmos lett vértanú. Valamikor nagyobb volt az egyházmegye, de a Szombathelyi Egyházmegye megalakulásakor területet veszített, részben úgy, hogy Veszprémet innen kárpótlták, ekkor került pl. a pápai főesperesség a Veszprémi Egyházmegyéhez. A trianoni békeszerződés után elveszték a burgenlandi plébániák, s az 1945-ös határmódosításkor három horvát plébánia a nagyszombati apostoli kormányzósághoz került. A török után az egyházmegye újjáépítője Zichy Ferenc püspök volt (1741–81), aki sokat épített, alkotott, talán ő tett a legtöbbet az egyházmegye mai arculatának kialakításán (templomok, székesegyház, kegyoltár, püspökvár stb.). Fontos esemény volt 1697 március 17-én: a Szűzanya kegyképe 3 órán át véres könnyeket hullatott; ennek 300 éves évfordulójára hirdettük meg az idei Mária-évet. A történelem folyamán a szerzetesek: jezsuiták, orsolyiták, premonstreiek, majd bencések Győrben, a Szeminárium – sokat tettek a katolikus reform érdekében.

Milyen változások történtek főleg az Antall-kormány hivatalba lépése óta?

Sok minden megváltozott. Bár az egyházmegye egyes részein még az elmúlt 40 évben is megmaradt az iskolai hitoktatás, de 1989 óta mindenütt növekedett a hittanra járók száma. Nagyrészt iskolai keretben, de egyházi épületekben is. Két hitoktatóképző van világiak számára, Győrben és Sopronban, s kb. 350 világi hitoktató segíti papjaink munkáját. Ma már szabadon folyik a fiatalok pasztorációja. A Győri Egyházmegye a Szombathelyi Ifjúsági Régióhoz tartozik (Győr-Szombathely-Veszprém-Pannonhalmi egyházmegyéék) s rendszeresen rendezünk ifjúsági találkozót felváltva a négy egyházmegye egyikében. Megpróbáljuk összefogni az egyházmegye ifjúsági csoportjait. A legutóbbi győri ifjúsági napon 1500 fiatal vett részt. A Mária-évben ifjúsági gyalogos zarándoklatot szerveztünk 5 helyről Győrbe. A regionális ifjúsági találkozó mellett az egyházmegyeben is volt több ilyen ifjúsági találkozó. Szanyban évek óta tartunk ún. „hivatástisztázó” lelkigyakorlatot fiúknak és leányoknak. A fiúknak részt vesznek kispapjaink, a fiatal papok többsége, a fiatalok szívesen jönnek, s több hivatás kapott innen erősítést. A lányokéra szerzetes nővéreket hívtunk. Megkezdődött a felnőttek képzése is. Sokan jelentkeznek – felnőttek – keresztelésre, elsőáldozásra, bérmálásra, főleg városokban. Alakulnak a családmozgalmak. Győrben igen jól tevékenykedik a Katolikus Értelmségi Szövetsége (KÉSZ), rendezvényein ritkán vannak 200-nál kevesebben. A Szeminárium mellett egy külön épületben, teljesen külön készülnek az I. éves kispapok, olyan „noviciátus” – féle rendszerben, ami jól bevált immár 3 éve. Győrött van tábori lelkész, aki a börtönbe is bejár, de a sopronkőhidai börtönt is látogatja egy paptestvér. Működik az Egyházmegyei Karitás is. Egyszerre: mindent szabad, csak kevesen vagyunk.

Az Egyháznak, nemcsak nálunk, egész Európában – talán Lengyelországot kivéve – nagy problémája a paphiány. Hogyan áll ezen a téren a győri egyházmegye? Hány pap van aktív szolgálatban? Milyen a papképzés, van-e utánpótlás?

Régen „paptermő” egyházmegye voltunk, innen pap még más egyházmegyékbe is jutott. Jelenleg 130 az aktív papok száma. Az egyházmegye területén működik még 18 szerzetes pap is. Természetesen a nyugdíjas paptestvérek is segítenek, ahol tudnak. Sajnos 57 plébánia nincs betöltve, „oldallagosan”, más plébániák látják el őket. A lelkészsegeket ebbe nem is számoltam bele, amelyek szintén betöltetlenek.

Rengeteg vita, huzavona folyt és folyik az egyházi ingatlanok visszaadása körül. Mit lehetett eddig elérni? Kapott-e Győr vissza fontos objektumokat, iskolaépületeket?

Az 1991-es XXXII. törvény alapján főleg iskola épületeket kaptunk vissza és az egyházmegye katolikus iskolahálózata szépen kiépült. Ovodáink vannak: Sopron, Mosonmagyaróvár, általános iskolák és gimnáziumok: Sopronban a Szent Orsolya Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium és a Szent István Általános Iskola és Gimnázium, az Apor Vilmos Általános Iskola és Gimnázium és Kollégium, Mosonmagyaróvárott a Piarista Általános Iskola és Gimnázium (ezt is mi indítottuk, de a rend később átvette), Kapuvárott, Csornán, Szanyban ugyan-csak általános iskola. Tatabányán is mi indítottuk a katolikus általános iskolát, de ezt később az egyházmegyei határok rendezése következtében a Székesfehérvári Egyházmegye átvette. Győrben megalakult a „Szent László Katolikus Kollégium”, ahol kb. 100 civil katolikus főiskolás fiú lakik kollégiumban, és kapcsolódik bele az egyházi életbe. Talán ezért is választottak meg a Magyar Katolikus Püspöki Kar Iskolabizottsága elnökének, mivel ennyi iskolát szerveztünk. Elkötelezett, világi keresztény pedagógusok tanítanak ezekben az iskolákban, az igazgatók is civilek, és mindegyikben van egy „püspöki biztos”, a nagyobb iskolákban főállásban egy-egy fiatal pap, a kisebbekben a helyi plébános többnyire, akik irányítják a világi hitoktatókat, szervezik a lelki programokat gyerekeknek és pedagógusoknak egyaránt. Ezek az iskolák a mi nagy reményességünk.

– Hogyan, hol gyökereznek vissza a szerzetesrendek, milyen férfi – és női rendek működnek?

A szerzetesrendek lassan kezdenek élni, főleg a női rendek. Megszűnt a folytonosság, a legfiatalabbak is 60 év felettiek, nehéz utat találniuk a mai fiatalokhoz. Az egyházmegye területén működnek a szerzetes rendek közül a bencések (ők az elmúlt negyven év alatt is működtek!), a Marista iskolatestvérek, karmeliták, domonkosok, kapucinusok és a női rendek közül: az orsolyiták, Isteni Megváltó Leányai és a szervita nővérek. Még hosszú idő kell, míg újra megtalálják helyüket és lesznek fiataljaik.

A zsinati határozatok erősen szorgalmazták a papság és a világiak szoros együttműködését, nem utolsó sorban az említett paphiány miatt is. Milyen területeken segítenek a világiak?

Világi híveink közül sokan örömmel és aktívan kapcsolódnak be az egyházi életbe, mint hitoktatók, ifjúsági vezetők, Karitás és más feladatok végzésére. Ugyanakkor sokan kicsit „kívülről” nézik az egyházat: felnőtt már két hitnélküli generáció, aztán a politikai helyzet is sokakat megzavart, nagy a kiábrándultság és közömbösség! Viszont vigasztaló, a fiatalok és fiatal értelmiségiek érdeklődése, Isten keresése.

Minden változás újabb problémákat vet felszínre. Hogyan fogadták az egyházmegye megszokott határainak megváltoztatását?

Az egyházmegyei határok rendezése a Győri Egyházmegyét illetően ésszerű volt, hiszen a Szigetköz pár km-re van Győrtől, előtte Esztergomhoz tartozott, logikus volt, hogy ide csatolták. Tőlünk keleten vettek el területeket, Tatabányát, Oroszlányt és néhány községet, ezek a Székesfehérvári Egyházmegyéhez kerültek. A papság nem örült neki (az érintettek természetesen), ami érthető, hiszen minden egyházmegyének van saját arca, vannak hagyományai, ami nagy áldozatot jelentett számukra. Ugyanakkor mégis elfogadták és igyekeznek bekapcsolódni az egyházmegye életébe. A híveket kevésbé érintette a rendezés, legfeljebb nosztalgia szinten, de jelentős problémát nem hozott.

A sajtóban, tévében, általában a tájékoztatási médiákban elég sokszor durva támadások is érnek egyházi személyeket. Mit csinál ilyenkor, hogyan védekezik mondjuk egy püspök?

Amikor 1991-ben Győrbe kerültem, a Prohászka iskola elindításakor nagy sajtókampany indult az iskola ellen és ellenem is. De minden támadásra nem kell reagálni. Emlékszem még egy szellemes képre a Kádár-korszakból: a Ludas Matyi-ban volt egy rajz: két kutya ugatta a holdat. Az egyik így szólt a másikhoz: „egyre inkább az a benyomásom, hogy hiába ugatunk...” Vannak esetek, amikor nem kell az ilyen támadásokra reagálni.

Milyen az ökumenikus szellem? Ide érve a cserkészeket is?

Az ökumenikus mozgalom több területen ígéretes: a katolikus iskolában van külön protestáns hittan és fordítva. Iskola ügyekben együtt tárgyalunk, lépünk fel. A keresztény egység ima nyolcad is általános az egyházmegyeben. A református és evangélikus püspök urakkal személy szerint is jó a kapcsolat, az evangélikus püspök, Szebik Imre még ráadásul ugyan-abból a faluból származik, ahonnan édesapám, Lébényből. Ami a cserkészetet illeti, általában mindenütt együtt dolgozik az egyházzal. De átütő hatást nem tapasztaltam. Talán oka, hogy itt is megakadt a folyamatosság. Meg a mai fiatalok egészen mások, nem lehet a cserkészetet sem ott folytatni, ahol negyven éve abbamaradt. De minden jószándékú kezdeményezést támogattunk.

Melyek a legégetőbb gondok?

Gondjaim? Az aratni való sok, a munkás kevés! Bár valami talán már elindult. Tudatos keresztény családok kellene – akkor lesznek hivatások is. Gond: pusztuló nemzet lettünk. Nincs gyermek. Évente kb. 20 000-rel fogyunk. És Isten nem áldja meg azt a népet, amelyik nem tiszteli az életet...

Püspökatyá tervei, elképzelései a jövőre?

Terveim: felrázni az „alvó pimaszt” (Prohászka nevezte így az egyházat)! S ebben segít mind ez: Mária-év, zarándoklatok, ifjúsági pasztoráció, felnőttoktatás, stb. Ugyanakkor nem szeretnék türelmetlen lenni. Sem magamat másokhoz mérni. A magam útját járom. Ahogy a püspöki jelmondatban Jézus szavait idéztem, amit Péternek mondott: „Ne törődj senki és semmi mással – te kövess engem”!

1997 június 20

*

A vértanú Apor Vilmostal legközelebbi számunkban foglalkozunk érdemlegesen.

TERÉZ ANYA HALÁLÁRA

Törékeny, piciny alakját világszerte ismerték: Szerénységét beszédesen bizonyítja válasza a béke Nobel-díj odaitételére: „nem érdemlem meg...” Hogy mégis elfogadta a csillogó kitüntetést, ezt csak azért tette, hogy a díjjal járó összeget egyre terebélyesedő rendje kiadásainak fedezésére fordítsa. Bírálói éppen ezt a gyűjtési lázt kifogásolták, azt, hogy sok évtizedes szeretetszolgálat során eredményesen tudta felhasználni a média nyújtotta lehetőségeket. Uralkodók és vezető politikusok szívesen fényképeztették magukat Teréz Anya mellett, amit az albán származású apáca megintcsak a nincstelenség javára fordított, ugyanis a felvételek közvetve, vagy közvetlenül hozzájárultak az adakozókodv erősödéséhez. Becslések szerint legalább 50 millió dollárt gyűjtött össze immár 115 országban működő rendjének támogatására. A rend, amelyet 1950-ben alapított az indiai Kalkutta nyomorvedében, már nevében is elárulja célját: a „Szeretet Misszionáriusai”. A közel ötezer szerzetes árvaházakat, szeretetotthonokat és AIDS-központokat tart fenn – ezeknek szervezését, számítógép és menedzsmentfolyamok elvégzése nélkül szinte haláláig Teréz Anya maga irányította.

A már életében legendává magasztosult apáca 1910-ben a macedóniai Skop-jében született albán szülők gyermekeként. 18 évesen lépett be az ír Loreto-Rend hittérítő szerzetes közösségébe, amely működési helyül az akkor még brit fennhatóság alatt álló Indiába küldte. Fogadalmát is – 1931-ben a festői Darjeelingben tette le. 1946-ban engedélyt kapott arra, hogy elköltözhessen a rendházból. Egy vonatút során – mint később elmondta, - sugallatra elhatározta, hogy Kalkutta nyomorvedében fogja szolgálni felebarátait. Lelkesedése másokat is magával ragadott, úgy, hogy XII. Piusz pápa 1950-ben engedélyezte számára új rend alapítását a Szeretet Misszionáriusai néven. A belépők négyes fogadalmat tesznek: önként vállalják a szegénységet, a szüzességet, az engedelmességet és a legszegényebbek szolgálatát. Röviddel rendjének megalapítása után létrehozta az időközben világszerte ismertté vált „Nirmal Hriday”-t, a tiszta szív otthonát – a haldoklók házáit. Ide hozzák a sok-milliós indiai nagyváros katasztrofáltjait, hogy ha életükben már nem jutott emberi méltóság osztályrészükül, legalább haláluk pillanatában érezzék a szeretet kisugárzását. A csak ésszel gondolkodók azt is Teréz anya szemére vetették, hogy a „tiszta szív otthonában” nem gyógyított, hanem csak a fájdalom és elhagyatottság érzésének csillapítására törekedett. Ezt azzal hártotta el, hogy nem kórházat létesített, hanem végső menhelyet a haldoklóknak. Kalkutta más pontján idővel árvaházat, leprakórházat is alapított, amelyben a beteget a legkorszerűbb gyógyszerekkel és orvosi berendezésekkel kezelik. Mint a mesterséges fogamzástól állhatatos ellenzője, állandóan bővülő árvaházaiban maga köré gyűjtötte az elhagyott gyerekeket, akik közül most, szeptember elején bekövetkezett halála után ezek jöttek Kalkuttába, hogy leróják kegyelüket a két szegélyű fehér szariban felravatalozott Teréz anya emlékének. Halálával a szegények még szegényebbek lettek, nem csak Indiában...

Makváry György

Nem nézek én annyit hátra, mint sok hazámfia, hanem inkább előre; nincs annyi gondom tudni, valaha mik voltunk, de inkább átnézni, idővel mik lehetünk. A múlt kiesett hatalmunkból, a jövődönnek urai vagyunk.

Széchenyi

GYERMEKEKNEK

Ősz van és ilyenkor gyakran látom, hogy az uzsonnaidőben alma kerül elő az iskolatáskákból. S amikor jó étvágyal nagyokat haraptok belőle, valósággal a számban érzem én is finom ízét. Most, amikor a földeken mindenütt szorgos kezek igyekeznek elvégezni a betakarítást, érdemes egy pillanatra időt szakítani, amikor a kezetekbe vesztek egy almát. Mert nem akármilyen üzenetet tartogat számunkra.

Mindegyikben benne rejlik a természet csodálatos munkája. A nap érlelő sugara, a szél cirógatása, az eső hűsítő cseppje, a földből kivont zamat és táplálék.

Benne van továbbá megannyi emberi munka. Annak fáradtsága, aki a kis csemetét valamikor elültette, aki kellő hozzáértéssel nyesegette, aki megfelelő időben a kártevőktől megtisztította, aki az érett almát leszedte és hozzánk eljuttatta.

De mindezek mellett nem hiányozhat belőle a Jó Isten áldása sem. Embersze-

rető jósága, titokzatos gondviselése és bőkezűsége nélkül még egy alma sem kerülhetne asztalunkra.

Így lesz az iskolatáskában szunnyadó alma a természet alkotásának, az emberi munkának és Isten áldásának gyümölcse. Mindháromra szüksége van nemcsak az almának, hanem magának az embernek is, hogy egyáltalán létezni tudjon.

Ezért a természet, a környezet megbecsülése és védelme nem új keletű hobby, hanem az élet törvénye. Minden-napi munkánk nem a szükséges rosszak egyike és nem csupán pénzszerzési forrás, hanem alkotás, megteremtése annak a talpalatnyi világnak, melyet Isten ránk bízott. Isten áldását kérni és megköszönni pedig nem ódivatú, fölösleges szokás, hanem a lét forrásából való merítés.

Ezt az üzenetet hordozza magában az iskolai szünetben előkerülő alma.

János atya

FIATALOKNAK

Az évközi 28. Vasárnapon olvassuk Szent Márk evangéliumában:

„Amikor útnak indult, odasiertet hozzá valaki, térdre borult előtte és úgy kérdezte: Jó Mester! Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?” (Szent Márk 10,17-30)

Örök élet. Vajon csak az éveket, évtizedeket számolni sem kell, nincs vége, nincs mitől tartanunk? Örök élet. Fájdalomtól, kudarcok sokaságától, küzdelmekről, félelemtől, fenyegető holnaptól mentes, vég nélküli élet. Öröm, boldogság csak és Isten közelsége! Ez az örök élet: csodálatos ígéret, amelyért küzdelem, ami után vágyakozni természetes.

De mi az ára? Mit kell tennem érte? – kérdezzük az evangélium Jézus előtt térdelő emberével mi is.

A válasz, első hallásra, könnyű, ártalmatlan: Ismered a parancsokat? Ne ölj! Ne törj házasságot! Ne lopj! Ne tanúskodj hamisan! Ne csalj!...Egyszerű, „hisz mindezt kora ifjúságom óta” megtartom. Sőt! Minden jól nevelt, jószándékú ember megtartja...

Azonban: Ne ölj! Csak annyit jelent, hogy életben hagyom embertársamat és nem tiprom a sárba? Vagy valahol ebben a parancsban benne van az is: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat, sőt az ellenségedet is!

Ne lopj! Ne rabolj, ne csalj, ne vedd el azt ami a másé! Csak ennyi? Vagy lehet így is mondani: tiszteld mások becsületes munkájának gyümölcsét, ne tarts vissza munkásaid bérét, ne légy kapzsi, telhetetlen, gondoldj a szegényekre, az árvákra, azokra akik nem képesek már, gyengék a küzdelemre...

Ha mindezt talán így megtartottad, mint az evangélium kérdező embere, Jézus talán neked is azt mondja: „Valami még hiányzik belőled. Menj, add el, amid van, oszd szét a szegények között, aztán gyere és tarts velem!”

Mit válaszolsz? Eloldalogsz, mert kö-römszakadtig ragaszkodsz ahhoz, amid

A KALAUZ

A kalauz
Ha este fáradt
s már nincsenek sokan a kocsiban,
leül a padra, míg a villamos fut
a téli fák közt gyorsan és vígan.
Bámul a földre ingó otthonában,
az életére gondol tán, lyukas
emlékeit csörgetve a kezében
s olyan, mint egy ember, mint egy
utas.

Kosztolányi Dezső (1885-1937)

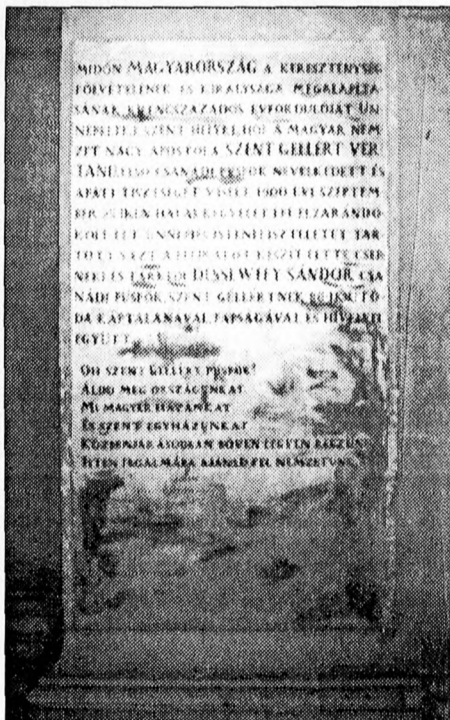
van, mondván: szegény, üres zsebbel, függetlenségemet feladva, Téged követve, vállaljam a bizonytalan jövőt? Vagy: Igen Uram, bármi áron követlek Téged!

Jézus ismeri gondolatainkat. Próbára tesz mindenkit, aki Őt hallgatja, mert tudja: a földiekhez förcsösen ragaszkodó, a másokról megfelelőkéző ember – minden látszólagos siker ellenére – rab. S így nem méltó az Ő követésére, nem alkalmas az örök életre! „Könnyebb át menni a tevének a tű fokán mint...”

Pál atya

Útközben

Magyar emlékek Nyugaton

Köhler fotó

EMLÉKTÁBLA SAN GIORGIO-BAN
(Velece)

MIDŐN MAGYARORSZÁG A KERESZTÉNYSÉG FÖLVÉTELÉNEK ÉS KIRÁLYSÁGA MEGALAPÍTÁSÁNAK KILENC SZÁZADOS ÉVFORDULÓJÁT ÜNNEPELTÉ, E SZENT HELYRE, HOL A MAGYAR NEMZET NAGY APOSTOLA, SZENT GELLÉRT VÉR-TANÚ, ELSŐ CSANÁDI PÜSPÖK NEVELKEDETT ÉS APÁTI TISZTSÉGET VISELT, 1900. ÉVI SZEPTEMBER 25-IKÉN HÁLÁS KEGYELETTEL ELZARÁNDÓ KÖLT; IIT ÜNNEPIES ISTENTISZTELETET TARTOTT S EZT A FELIRATOT KÉSZÍTETTE CSERNEKI ÉS TARKEÓI DESSEWFFY SÁNDOR CSANÁDI PÜSPÖK, SZENT GELLÉRTNEK 86-IK UTÓ-DA KÁPTALÁNÁVAL, PAPSÁGÁVAL ÉS HÍVEIVEL EGYÜTT

OH SZENT GELLÉRT PÜSPÖKI! ÁLDD MEG ORSZÁGUNKAT, MI MAGYAR HAZÁNKAT ÉS SZENT EGYHÁZUNKAT. KÖZBENJÁRÁSODBAN BŐVEN LEGYEN RÉSZÜNK, ISTEN IRGALMÁRA AJÁND FEL NEMZETÜNK.

HÍREK - ESEMÉNYEK

Magyar papszentelés Pozsonyban

A szlovákiai magyar katolikusok életében egyedülálló, mondhatni történelmi eseményre került sor június 14-én. A pozsonyi Szent Márton székesegyházban, az egykori koronázó templomban, Tóth Domonkos püspök öt magyar diakónust szentelt pappá. A magyar nyelvű szentmisén, amelyet a püspök a pozsonyi szeminárium rektorával, budapesti pap-tanárokkal és mintegy negyven szlovákiai magyar pappal együtt mutatott be, a hívek minden várakozást fölülmúló létszámban jelentek meg. A meghatottság könnyeivel kísért szentmise az újmisések áldásával, majd a magyar Himnusz eléneklésével ért véget. (Remény)

Új magyar biblia-kiadás

Biblikus szakemberek közel öt évi munkája eredményként elkészült egy új Szentírás-fordítás, amely az 1607-ben megjelent Káldi György jezsuita által készített fordításnak a mai nyelvi igényekhez igazított változata, és méltó párja a Károli Gáspár-féle protestáns magyar Szentírásnak. Legfőbb ideje, hogy a gazdag nyelvvezető Káldi-fordítás közkinccsé váljék. A most megjelent Biblia a Szent Jeromos Bibliatársulat kiadásában jelent meg, a kiadás költségeit hazai és külföldi jótévközpontok adományai tették lehetővé.

Magyarul a kolozsvári egyetemen

A Magyarok Világszövetsége tájékoztatása szerint a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem első évfolyamán 523 magyarul érettségizett fiatal tanulhat tovább. A tanárképző, művészeti, teológiai, szociológia szakokon kívül a jogi karon 30 hallgató részesül magyar nyelvű képzésben. Érdekes módon a közgazdasági fakultáson a tíz tanszék egyikén sem indulhat magyar nyelvű csoport. Gyergyószentmiklóson viszont turisztikai kollégium kezdte meg a tanévet 30 hallgatóval.

Marad a tornaljai millecentenáriumi emlékmű

Szlovákiában két alsó fokú bírósági döntés rendelte el az emlékmű lebontását. Most azonban a felülvizsgálati perben a kerületi bíróság megsemmisítette a közigazgatási bíróságok döntését. Egyenlőre tehát marad Tornalján a millecentenáriumi emlékmű.

Vita az új 10000 forintos bankjegy körül

A Magyar Nemzeti Bank július elsején új bankjegyet bocsátott ki: a tízezer forintost. „Az ötszámjegyű címlet nem éppen viruló nemzetgazdaságról árulkodik” írja egy kritika, bár szép kivitelű, a legmodernebb technikával készült. Az új bankon Szent István király látható, a hátoldalán Esztergom ismert látképe. A vitát első királyunk ábrázolt képmása váltotta ki, minthogy fején nem a hagyományos Szentkorona van – István király legfőbb attribútuma – hanem egy „nyitott” korona, amelyet az ún. „Kalocsai királyfejen”, vagy a győri Szent László hermán látunk. Bizonyos, hogy a bankjegyet tervező grafikusművész ez utóbbiak inspirálták. A köztudatban azonban Szent István úgy él, ahogy régi metszetek, festmények, templomi freskók és köztéri szobraink is ábrázolják, a szentkoronával.

Muzulmánok és anglikánok

Az Angliában megjelenő nagytekintélyű „The Sunday Times” – ben közzétett tanulmány szerint Nagy Britanniában 2002-ben már több hithű muzulmán lesz, mint anglikán. Bár 1995-ben még 536 ezer muzulmán és 854 ezer anglikánt tartottak nyilván, az ezredforduló után két évvel már – becslések szerint – a muzulmánok lesznek túlsúlyban.

Emlékmű a Donnál elesett magyar katonáknak

A magyarországi vezetőlapok beszámolnak arról, hogy július 20-án vasárnap, a 2. magyar hadsereg Donnál elesett katonáinak emlékhelyet avattak. Csaknem 54 év telt el, amíg a közel 150 ezer elesett katonára és munkaszolgálatos megkapta a végtisztességet. A Szentkoronát formázó emlékmű középpontjában álló négy méteres kopjafa márványtalapzatában a bronzból öntött magyar címer mellé a következő szavakat vésték: „A II. világháborúban elesett magyar honvédek emlékére 1942-43”. A Voronyezstől 75 kilométerre lévő emlékhelyen az imaliturgiában az orosz ortodox egyház voronyezsi metropolitája is képviseltette magát. Magyar részről Ladocsi Gáspár dandártábornok, katolikus tábori püspök, Szalay Tamás ezredes, evangélikus tábori püspök-helyettes és a református tábori lelkészszolgálat képviselője osztott áldást. MK

*

Harangszentelés Ópusztaszeren

Az Ópusztaszeri Nemzeti Emlékparkban augusztus 19-én Gyulay Endre szeged-csanádi megyéspüspök szentelte fel a XIII. századi öntőforma alapján újraöntött harangot, amelyet a feltárás alatt álló szeri monostorudvaron állítottak fel. Az ásatások során, 1993 nyarán bukkantak rá egy bronzöntőműhelyre, amely a szakemberek szerint bizonyosan harangöntőműhely volt. A több mint kétezer darabra összetört öntőformát sikerült összeállítani és így kiönthették az új harangot. Az Emlékpark a Feszty-körkép mellett most újabb látnivalóval gazdagodott.

*

Szent István kápolna Lakiteleken

Ökumenikus szertartás keretében áldották meg a Lakiteleki Népfőiskola kertjében a Szent István tiszteletére emelt kápolnát. A felszentelésen mintegy négyezer hívő: katolikusok, reformátusok, evangélikusok – vett részt és hallgatta meg a többi közt Tempfli József nagyváradi katolikus- és Tőkés László református püspök, valamint Dankó László Kalocsa-kecskeméti érsek beszédét. A Szentatya áldását küldte az építőknek és az egybegyűlteknek.

ISTEN

Én már fiatalember lettem,
a boltba gyerek megy helyettem
De ha Néki valami kéne,
a boltba én futnék el érte.

Fütyörészve a szép időben,
esernyő nélkül az esőben,
a kocsni úton lenn szaladnék,
magamra kabátot se kapnék.

De az autót frissen, fűgén,
ha nem is töfföl, kikerülném.
Hisz ha valahogy elgázolna,
hiába mentem én a boltba.

Megválogatnám a portékát,
ahhoz mennék, ki olcsóbbért ad.
S mielőtt akármit elhoznék,
hosszan, sokáig alkudoznék.

Aztán, hogy Néki odaadnám,
jó kedvét meglátnám az arcán.
Szeme csillogna, megköszönné,
mást nem is küldne boltba többé.

József Attila (1905-1937)

A XII. IFJÚSÁGI VILÁGTALÁTKOZÓ PÁRIZSBAN

„Kedves fiatalok! Örömmel fordulok hozzátok, hogy folytassuk azt a már hosszú ideje megkezdett párbeszédet, amelynek anyagát együtt szövjük az Ifjúsági Világtalálkozó alkalmával. Útban a 2000.-ik év nagyjubileuma felé, Isten egész népével egységben, arra akarlak meghívni titeket, hogy tekintsetek Jé-

zusra, életünk Tanítójára és Urára, János evangéliumának szavai szerint: Mester hol lakol? Jöjjetek, és nézzétek meg!” – üzentte II. János Pál pápa az ifjúságnak.

A Szentatya szavával élve Jézus igé-nyes barátunk, akire mindig számíthatunk. A mai ideálok nélküli világunkban igenis merjük Jézust példaképünknek választani. Legyen az erünk és legyen Ő a reménységünk. Egyházunk alakuljon családdá, amely legyen a párbeszéd, a béke és a megbocsátás otthona.

Különösen felhívta a figyelmünket arra, hogy hiteles tanúságot kell tennünk Krisztusról, bárhol legyünk akár az egyetemen, akár a munkahelyen, akár a családban. Két példaképet állított elénk: Lisieux-i Szent Terézt és Szűz Máriát. Lisieux-i Teréz 24 évesen halt meg, idén szeptember 30.-án éppen száz éve. Most október 19.-én a Pápa egyház doktorrá lépteti elő, ő egész életével arról tanúskodott, hogy „Isten a szeretet”. A Szűzanya pedig, mint figyelmes édesanya kísért minket és megtanít arra, hogy szeressük és kövessük Krisztust.

Az augusztus 18 és 24 között tartott találkozó főbb eseményei:

Augusztus 19.-én a Champs de Mars-on (Mars mezőn) volt a megnyitó ünnepség és szentmise Jean-Marie Lustiger, Párizs érsekével.

Augusztus 20.-án mi Magyarok (kb. 2000-en) a Saint-Denis bazilikában emlékezhettünk meg mise keretében István királyról. Három napon át magyar katekizmust tartott, itt a bazilikában Balás Béla, Márfi Gyula és Gyulay Andre püspök. Augusztus 21.-én ismét a Champs de Mars-on fogadtuk a Szentatyát. A nagy tömeg óriási lelkesedéssel fogadta a testében idős, de lelkében fiatal pápát, hallatszott sokfelől „Vive le Pape” (Éljen a Pápa) és lengtek a zászlók. Krisztus földi helytartója volt közöttünk.

Augusztus 23.-án a Párizst 36 km hosszúságban körülvevő körgyűrűn alkottak a résztvevők testvériségjelképeként összefüggő láncot.

Még aznap a Longchamp mezőn gyűltünk össze, hogy a Szentatyával együtt virasszunk és végig kísérjük tíz fiatal megkeresztelését.

Az éjszakát a Longchamp-on töltöttük.

Augusztus 24.-én vasárnap a záró pápai szentmisén 140 országból több mint egymillióan vettünk részt. Olyan jó volt hallani a Pápa buzdító szavait: „Ne féljétek!” Ne féljünk elkötelezni magunkat Krisztus egyháza mellett. Az egyház mi vagyunk. Nincs okunk aggodalomra, egy fiatal, dinamikus egyház létét tapasztalhattuk meg. Öröm, lelkesedés töltött el bennünket, jó lenne, ha ez hosszú távon is megmaradna.

A Szentatya szeretettel hívott meg minket Rómába a következő Ifjúsági Világtalálkozóra.

Hermány Helga (Párizs)

BABILON VIZÉNÉL...

Babilon vizénél ültünk,
Sionra emlékezve, árván.
Szomorú fűzre függesztettük
És nem vertünk ki dalt a hárfán.

Mert rabtartóink azt kívánták,
Hogy énekszóval énekeljünk,
Sionról szóljon az imádság,
Sionról, amit elvesztettünk.

Juhász Gyula (1883-1937)

Rónai Zoltán

Molnár Ottó (Párizs/Grác)

ÖKUMÉNIKUS KIENGESZTELŐDÉS?

Mérlegen a június 23–29 Között Grácban tartott
II. Európai Ökumenikus Találkozó

Fontos mérföldkövé válhat az Európai Egyházak Konferenciája (CCE) és az Európai Katolikus Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) által Grácban rendezett II. Európai Ökumenikus Találkozó. A helyi egyházmege az állami intézményekkel karöltve példás nagyvonalúsággal fogadott és látott el több mint 10.000 vendéget. Európa felekezeti sokszínűségét jól tükrözte az a családi fénykép, amelyen Stájerország kormányzó asszonyát 43 állam legkülönbébb egyházi fejedelmei veszik körül. Az osztrák politikai élet vezetői, élükön a köztársasági elnökkel, nagymértékben hozzájárultak e találkozó sikeréhez.

Nagyot csalódtak viszont az ökumenizmus minden áron való funkcionáriusai, akik e találkozóban valamiféle látványos áttörést vártak a keresztény egység útján. Így most is elmaradt például II. János Pál pápa és II. Alexei moszkvai pátriárka találkozója és közös szentáldozásra/úr-vacsorára sem került sor. Valójában azt sem lehetett pontosan tudni, hány felekezet volt jelen és közülük melyik számít egyháznak. Számuk 40 és 120 között ingadozott. Társadalmunk radikális individualizálódása vallásos életünkre is kiterjedt, amit így lehetne megfogalmazni: alkossunk egyházat saját szájzünknek. Kézszelfogatóan tükrözte ezt az állapotot a magukat többnyire felekezetek felettinek tartó 82 báziscsoport fellépése. Az egyházas lelkületű kisközösségek közé ügyesen beférkőztek a hierarchiával elégedetlen és feltűnést kereső homoszexuálisok, militáns feministák és állatvédők vallásos közösségei. Az Egyházban elnyomott nők püspöksüveggel tüntettek és férfi teológussal mosatták meg lábukat, míg egyes természetbarátok azzal vádolták Egyházat, hogy elárulta az állatokat. Az érdemi tárgyalásokon persze nem ők, hanem illetékes teológusok és egyházi vezetők, hivatalos delegátusként, fáradtak azon, amit oly nehéz megfogalmazni és közös nevezőre hozni. Hadd jegyezzem itt meg, hogy a találkozó második napján egy forgalmas keresztetűdnél lerobbant a kocsim. A segítségemre érkező autókлуб szerelője megjegyezte: már tegnap is el kellett vontatnom egy magafajta konferenciázót; mondja mit jelent „Ökumenische Versammlung”? Jól nézünk ki, gondoltam, mennyivel ésszerűbb és egyházasabb lenne, ha az ökumenikus mozgalom a történelmi egyházakra korlátozódna. A sok felszólaló küldött egymást követve, ugyanis mind saját igazát mondta, ami sajnos az előrelépés rovására ment. Sikerült viszont a párbeszéd a hitetlen kocsielvonatával, aki irgalmas szamaritanusnak bizonyult. Miután autóm elhúzta, munkaidején túl elszállított ahhoz a kis falusi kápolnához, ahol már vártak szentmisére, hogy hálát adjunk és imádkozzunk a kiengesztelődés kegyelméért.

A gráci találkozó jelentőségét nem a 700 delegátus, sem valamely szélsőséges báziscsoport, hanem a több mint 10.000 elkötelezett keresztény adta meg, aki imával kezdte a napot, hogy utána annál jobban érezze magát és örüljön egymásnak. Gazdag kulturális műsorral, külön gyermekprogrammal az egész ökumenikus találkozó valóságos népünnepellyé vált. Örömmel jegyezte meg BÉKÉS Gellért, az ökumenikus mozgalom élharcosa: „ki tudott volna ilyen még 50 évvel ezelőtt elképzelni”. Minden jóakarató ember megtapasztalhatta, hogy ott van kiengesztelődés, ahol az emberek megértik egymást. Az imádkozó és ünneplő nép közé vegyülő emnenciák is megízlelhatték ezt a gyakorla-

ti ökuménit, amely mentes volt mindenféle diplomáciai hatalomjátéktól, hiú ettikettől és teológiai okoskodásoktól. A gráci találkozó már csak azért is ökumenikus fordulópont, mert szakított az illúzióval, hogy papírra rögzített nyilatkozatoktól vagy határozatoktól várja a megoldást, vagy, hogy minden fél felad valamit saját identitásából, aztán megszületik az egység. Chiara LUBICH a Fokoláre mozgalom alapítója fogalmazott legvilágosabban: „egyetlen egyháznak sem kell meghalnia az egység kedvéért.” Roger SCHUTZ testvér pedig, a Taizé-i ökumenikus közösség megalapítója, Grácban a kölcsönös gyanakvás porát kívánta lezárni.

Sajnos az egyházszakadás nem vált mindenütt kölcsönös termékeny sokszínűséggé. Erős például a féltékenység a görög katolikusok körüli vitában Róma és az ortodox egyházak között. A moszkvai pátriárka e tekintetben, de a protestánsokra is célozva, nyugati invázióról beszélt. Akadtak olyan fundamentalista hangok is, akik még mindig a pápai primátusban látták az egység akadályát. Nem vitás, Európát saját történelmi múltja terheli, de ez a félelmetes teresség, a szülés előtt álló asszony reményteljes áldott állapotává válhat. Ma az ökumenikus mozgalom számára a kihívás és próbatétel a nemzetiségi kérdés, az eladósodás és a kirekesztés. A szakadás, a törésvonalak már nem a felekezetek között, hanem magában az egyes egyházakon belül húzódnak: haladók-maradiak, szegények – gazdagok, kisebbség – többség, hierarchia – bázis...

A befejező istentiszteleten Kurt KOCH bázeli püspök újra a találkozó vezérgondolatára, a kiengesztelődés kegyelmére irányította figyelmünket. Az Evangéliumra utalva (A feltámadt Jézus megjelenik a félelemtől bezárkózott tanítványoknak, mire azok megörültek csak akkor lehetséges, ha az öröm legyőzi a félelmet. Keresztény hitükben megerősödött tanítványokat láttam a Löksházára visszainduló első különvonaton, magyarokat, románokat, szerbeket. Tekintetük azt sugározta, hogy örökölt félelmüket legyőzte szívük öröme.

✱

SZÜLŐFÖLDEM SZÉP HATÁRA

Szülföldem szép határa!
Meglátlak-e valahára?
Ahol állok, ahol megyek,
mindenkor csak feléd nézek.

Ha madár jön, tőle kérdem,
virulsz-e még, szülföldem?
Azt kérdezem a felhőkötül,
azt a suttagó szellőkötül.

De azok nem vigasztalnak,
bús szívemmel árván hagynak;
árván élek bús szívemmel,
mint a fű, mely a sziklán kel.

Kisded hajlék, hol születtem,
hej, tőled be távol estem!
Távol estem, mint a levél,
melyet elkap a forgószél.

Kisfaludy Károly (1788-1830)

LEVÉL ERDÉLYBŐL

Az alábbi levelet Dobai Sándor belgiumi főlelkész kapta még a tavasszal, de mivel az írás egyszerűségében is olyan megható, szívesen közöljük betűhíven olvasóinkkal Erdély fűszeres nyelvezetét.

Hála legyen a drága jó Istennek, csak kilábalunk a fagyos-hideg évszaktól s most május közepén végre megbomlottak a rügyek is, elődugta orrát a fű, pacsirta szól a vetések felett.

A hegyeken még vastagon áll a hó, de a fecske fészket rak az eres alatt, s a juhnyáj beégetése végig zug a domboldalakon; a gazda a búza vetést figyeli, nyújtózkodik-e már, hiszen búzaszentelőkor nem lehetett a határból szalutani a „zsenge hajást”. A pap a félig még alvó, fagytól megbarnult, alig serkenő búzaföldekre, hintette a szentelt vizet. Az áprilisban lezúdult méternél vastagabb hótömeg megnyomta, megviselte a vetéseket. Aggódva nézegettünk ki az ablakon: „Soha véget nem ér már ez a tél?”

Voltak derűlátóbb öregek, akik láttak már ilyen késői zord telet, ők azzal vigasztaltak:

„Jó az Isten, nem hagy el,
Bűneinkből enged el,
Enni ad az éhezőknek,
Enyhülést a szenvedőknek.”

Jó is a gazda embernek-ez a derűlátó természete, másként összeroppanna, hiszen az ő munkája nagyjából attól függ, hogy alakul az időjárás. – „A jó Isten eligazítja” szokták mondani, az öregek. – „Az időjárás behozza a lemaradást, csak azt nem lehet jóvátenni, amit az ember elmulaszt.”

S hogy számtalanszor kell újra kezdeni, abba is beletörődik. A legkisebb eredmény láttán, már újra reménykedik és elfelejti a kudarcokat. Lám a tavalyi nagy burgonya termés is csak bánatot hozott. Sokan nem tudták értékesíteni, áraban eladni, még Korea éhező népeinek is felajánlották, de sem az államnak, sem a gazdáknak nem volt pénze az elszállításra. Egy kiló hús árából 40 kiló burgonyát lehetett venni Futásfalván. – Ezt is

elfelejti a gazda ember, lám már ismét azon iparkodik, hogy újra beültesse a földjét burgonyával. Talán az idén jobb lesz, bízni, remélni kell. Az új vetés, az új palánták ismét bizakodásra készítetik az embert; dolgozni érdemes, dolgozni kellemes, mert csak ez ad értelmet az életnek.

Az elmúlt évben nem volt alma termés, most kövér virágrügyekkel vannak tele az ágak. Reméljük, már erős fagyok nem jönnek, lesz alma termésünk. Három olyan fiatal alma csemetém (három éves) van, amelyeket én oltottam, most igérkezik az első termés rajtuk. Nagyon örülök neki, nagyon jó érzés, amikor az ember a saját maga által oltott, nevelt fa gyümölcsét először ízlelheti. Különbözik a mi kertünkben levő fák nagy részét mind én oltottam és ezt büszkén mondom el mindenkinek.

Levelem végén az összefogás, összetartás szép példájáról szeretnék írni. Nemrég egy 7 tagú családnál, ahol az apa és az anya is nyomorék, tűz ütött ki. Az eset éjszaka történt, így amikor észrevették, már nem lehetett megmenteni azt az asztalos műhelyt, ami a családnak a megélhetését biztosította. Elégtek a gépek, szerszámok, sok faanyag és persze az épület. A falu összefogott, mindenki azt adott amit tudott, deszkát, fát, cserepet, szerszámot, pénzt s akinek nem volt, a keze munkáját adta, segített. Egy hét alatt újra volt építve a műhely és szerszám is összegyűlt annyi, hogy újra dolgozni kezdhettek a család. Szép és nagy eredmény ez, egy ilyen kicsi faluban. Aki semmit sem adott és semmit sem segített, az 2-3 gazdag család, akik úgy vélekedtek, hogyha velük történt volna, nekik sem adott volna senki semmit. Lehet, hogy igazuk van, csak hogy ennek a családnak a takarékságában, a bankban nem volt pénze – s máskülönben is csak az érte meg a másik nyomorúságát, szenvedését, aki magán is megtapasztalta azt. – Befezzem levelem, nagy tisztelettel és szeretettel üdvözlő és minden jót kíván, híveinek is:

Futásfalva, 1997 május 7.

Finta Etelka

Rózsadombi séta

Úgy hittem, hogy a Margit-híd, Rózsadomb, Marczibányi tér háromszögben nincs előttem titok. Hiszen itt éltem le gyerekkoromat, játszottam a parkokban, jártam iskolába, itt voltam ministráns a ferencesek Margit-körúti templomában és bejáratos a zárdába. Ismertem minden fát, bokrot, hiszen a bújócskázásnál tudni kellett, hol vannak a jó rejtkehek. Gondoltam ennek a környéknek a történetét is ismerem, Gül Baba sírjától a Lukács fürdőig, az Érseki gimnáziumtól a 4. BIK cserkészcsapatig...

Tévedtem. Bár ministráns koromban a Veronika utca-Apostol utca találkozásánál álló kápolnát Kálvária templomként emlegettük, soha nem kerestem a magyar-rázatot e név keletkezésére. Idén júniusban – sok évtizedes megszakítás után – a Margit körúti ferenceseknél hallgattam misét és utána magamhoz vettem az egyházköz-ségi körlevél egy példányát. Közel ötven év után megismerkedhettem a kápolna történetével, mert „Emericus” aláírással „Eltűnt emlékeink nyomában” címmel, részletes felvilágosítást kaptam. Innen veszem tudásomat és mesélem tovább mindenkinek aki – mint én – itt élt valaha, de azoknak is, akik szívesen ol-vassák a magyar főváros kevéssé ismert emlékeinek történetét.

Igen régi térképek a mai Veronika utca-Apostol utca-Bolyai utca találkozásánál lévő dombtetőt keresztrel jelzik. Itt, a mai játszótér helyén, fészület, majd fakápolna és 1690 óta kőkápolna állott, a Szentsír kápolna. A XVIII. század közepén kibővítették a szentély elé emelt két boltszakaszos hajóval. A Margit körúti templomtól 14 stációs keresztút vezetett a dombtetőn álló kápolnához, amely elé 1892-ben új kálvária szoborcsoport került. A keresztút stációi 1900-ban áldozatul estek a zárda utcai szerpentin építésének, a kis kápolna azonban túlélte a történelem viharait.

II. József bezáratta ugyan, de 1805-ben Görgey Márton és Marczibányi István

költségén újjáépítették. Utolsó felújítása – Walder Gyula tervei szerint – az 1938. évi Eucharisztikus kongresszusra készült el, neobarokk berendezéssel és Medveczky Jenő nagyméretű freskóival. A kápolna szép látvány volt faszervezetű, klasszicizáló kis harangtornyával. Még a pesti oldalról is jól lehetett látni a Gül Baba mecsetje fölött emelkedő domb tetején. A környék lakói kedvelték. Sokan látogatták a vasárnap 11 órai szentmisét, melyet a ferences atyák mutattak be. Az épület 1944-45-ben háborús sérülést szenvedett, tetőszerkezetének középső része beszakadt.

Kijavítására nem került sor, 1951 őszén lebontották. A bejárat előtti utolsó stációs emléket, a sérült fészületet és a szoborcsoportot is ekkor távolították el, Görgey Márton és Latinovits Sándor márvány sírlapos kriptáját betemették. Az egyik fedőlap – széttörve – ma is látható az ott parkoló autók között.

Mi maradt meg mára a kápolna emlékeiből? Egy régi, nagyméretű oltárkép, mely Szent Orbánt, a szőlőművelés védőszentjét ábrázolja. Emlékeztetve az itteni lakosság egykori foglalkozására. A kép jobb oldalán a kis kápolnát is megörökítette a festő. Ez a festmény jelenleg a ferences rendház lépcsőházában látható. A kápolna homlokzatán állott 3 szoborból kettő hosszú időn át a plébánia hivatal folyosóját díszítette.

Hogy a kápolna lelki élményekben mit jelentett, arról ma már csak az idősek tudnak beszélni. Külsőségeiben is egyedülálló élmény volt például az Eucharisztikus kongresszus alkalmával a dombtetőn bemutatott „Utolsó vacsora” misztériumjáték. Az utóbbi időben felmerült az amerikai magyarok körében ennek a szentélynek az újjáépítése. Vállalkoznának rá. Szép lenne, ha tervük valóra válna!

Köszönetet mondok „Emericus” – nak a rózsadombi sétához adott tájékoztatóért.

Ramsay Győző

Az Olasz Püspöki Konferencia tévéállomása

A tervek szerint idén karácsonykor kezd meg működését az Olasz Püspöki Konferencia tévéállomása, napi két-három órás műsor sugárzásával. Az olasz főpásztorok tavaly novemberi közgyűlésükön döntöttek el, hogy az állami és magánadókon túl, saját csatornán hallatják hangjukat, tájékoztatják a katolikus közvéleményt. Az ötlet hamarosan valósággá válik: a főpróbára a szeptember 20. és 28. között esedékes bolognai eucharisztikus kongresszus idején kerül sor, amelynek zárószentmiséjén s pápa is jelen lesz. Az új tévécsatorna igazgatójává Francesco Ceirotti prelátot, az Olasz Püspöki Konferencia (OPK) elnökének, Ruini bíborosnak a szóvivőjét nevezték ki. A tévéadó nem a Vatikánból, hanem közvetlenül az olasz püspöki konferenciától függ. A teljes egészében egyházi hírekkel foglalkozó tévéhíradó, az Ecclesia szerkesztését az OPK által létrehozott New Press produkciós központ munkatársai végzik. Az új adó kezdetben nem sugároz reklámokat, de a későbbiekben elképzelhető, hogy az olasz püspöki konferencia igénybe veszi az általa kiválasztott szponzorok pénzügyi támogatását. MK

Felhívás

A pécsi volt Magyar Királyi Zrínyi Miklós honvéd hadapród-, illetve főrealiskola megnyitásának századik évfordulóján jövőre, 1998 szeptember 6-án Pécsen „Zrínyi nappal” egybekötött emlékünnepeket rendezünk. Az ünnepségre már most meghívunk minden volt parancsnokot, tanárt, növendéket és az érdeklődőket.

A program megküldéséhez előzetes jelentkezést kérünk a következő címre: HOHE, Vaszkó Tamás ny. százados. Hűvösvölgyi út 21-23, H-1026 Budapest.

*Ki honi nyelvünk mellett van,
nemzetünk létét hordja szívében.*

Széchenyi

A BOLDOG MŰVÉSZ KÉPESKÖNYVE

XX. századi festészetünk egyik legjelentősebb alakja, Molnár C. Pál (1894–1981) rendkívül gazdag életművet hagyott ránk. Hátrahagyott műveiről most „A boldog művész képeskönyve” címmel gyönyörű album jelent meg a művész lánya, Csillag Pálné Éva szerkesztésében. A könyv több mint 150 festményt, rajzot tartalmaz, időrendben követi a művész életének fontosabb állomásait. Szerkesztője emlékeztet rá, hogy édesapját Szomor Dezső nevezte boldog művésznek. Molnár C. Pál a nehéz időkben is meggyőződéssel vallotta, hogy remény nélkül nincs élet. Pedig 1945 után mellőzték, hiszen jelentős egyházművész-ként hitét sohasem tagadta meg, ezért sokáig csak rosszat lehetett írni róla, vagy semmit. Svájcban, később Párizsban tanult, három évig a Római Collégium Hungaricum ösztöndíjasa, 1937-ben Párizsban Grand Prix-t nyert. Képei erősen stilizáltak, az olasz novocento hatott rá leginkább. Képeinek többsége bibliai tárgyú. Virtuóz technikával készültek fametszetei is. Egy 1947-ben megjelent interjúbanmondotta: A művésznek sosem szabad elfelejtenie, hogy amit ma európai kultúrának nevezünk, az egészében a keresztény világnézet és ennek tradícióján nevelkedett. Ezek a tradíciók tartották fenn a kereszténységet 2000 esztendőn át. A kereszténység nem kísérlet, hanem bevált erkölcsi világnézet. MK

Képméltás

Szamosi József: MAGYAR NYÁR (1949)

Ezt a képet nyári számunk 7. oldalán közöltük, nyomás-technikailag, sajnos, elfogadhatatlan kivételen. Szerzője ezért kérte a kép újraközlését. (Szerk.)

GYÜMÖLCSÖS ŐSZ

*Gyümölcsös ősz, te vérző, koszorús,
én hódolója vagyok a gyümölcsnek.
Szeretem a virágok táncait,
de az érett gyümölcs mély szava
bölcsebb.*

*Ő már a cél, a szín, a hervadás,
nyarak alusznak benne, cukrok íze,
remény, öröm, valóvá semmisítve;
ő már a vég, az állomás, a nász.
Én szeretem az égő-fiatal,
de várva-várom a bús diadalt,
az utolsó-halálóst, szomorút,
mely lelkemet tehozza igazítja,
tedd, vérző Ősz, nehéz fájdalmaimra
és életemre komoly koszorúd.*

Kosztolányi Dezső (1885–1936)

ŐSZI ÚT

*Kopasz már a faszor teteje,
álmosan vetkezik lefele.
Láb alatt a fakó lomb csörög,
Nincs öröm, fájdalom sincs örök...*

*Megy az ősz, jön a tél, lealáz,
haza vár egy hideg putriház,
abban egy özvegy és árva ágy,
ablakán jégvirág lesz a vágy...*

*Álmosan, csendesesen ballagok,
nézek egy lefutó csillagot.
Nyitok egy életunt kiskaput.
Sírba visz, - hazavisz minden út...*

Erdélyi József (1897–1978)

Amikor eljön a pillanat...

Egy Algériában meggyilkolt trappista szerzetes,
Dom Christian de Cherge végrendeletéből

Ha megtörténne velem egy napon, hogy a terrorizmus áldozata leszek és ez akár holnap is bekövetkezhet, hiszen minden Algériában élő külföldi élete veszélyben van – azt szeretném, hogy közösetem, Egyházam, családom arra emlékezzék, hogy életem Istennek és ennek az országnak ajánlottam fel.

Hogy lehettem méltó erre az áldozatra? Próbáljanak párhuzamot vonni az én halálom és a többi, annyi erőszakos és a névtelenségbe sülyedt ember elhagyott halála között. Az én életem sem különb, mint egy másik élet. Nem is kevesebb. Éppen eleget éltem ahhoz, hogy a világban sajnos egyre jobban kibontakozó gonoszság bűnrészesének tudhassam magam. (...) Szeretném, hogy mikor eljön a pillanat, legyen bennem annyi tisztánlátás, hogy Isten és az embertársak bocsánatát tudjam kérni és én is meg tudjak bocsátani mindazoknak, akik engem megsebeztek.

Nem vágyom az ilyen halálra. Fontosnak tartom ezt kijelenteni. Nem tudnék annak örülni, hogy ezt a népet, amelyet szeretek, megkülönböztetés nélkül a meggyilkolással vádolják. Nagyon drágán kellene fizetnie e mártírság kegyelméért, akár algériai, vagy bárki más követné is el iszlám hitéhez ragaszkodó hűséggel.

Jól ismerem azt a megvetést, amivel az algériaiakat úgy együttesen illetik. Ismerem azokat az iszlámot illető karikatúrákat is, amik bizonyos idealizmusból táplálkoznak. Meglehetősen könnyű nyugodt lelkiismerettel azonosítani ezt a

vallást szélsőségeik túlkapásaival. Számomra Algéria és az iszlám teljesen más, olyanok, mint test és lélek. Elég sokszor hirdetem ezt, hiszen jól ismerem őket. Sokat kaptam tőlük, mert azt láttam, hogy ugyanazt az Evangéliumot élék a hívő muzulmánok, különösen Algériában, ahol édesanyámtól, az én Egyháztól tanultam meg.

Halálom valószínűleg igazat fog adni azoknak, akik engem könnyedén vettek, és idealistának néztek: majd fogják mondani: „Na most mondja meg, mit gondol arról!” Nekik pedig tudniuk kell, hogy végül is az én gyöttrő kíváncsiságom fel fog szabadulni. Akkor majd képes leszek, ha Isten is úgy akarja, az Atya tekintetében elmélyülni és látni az Iszlám fiait úgy, ahogyan Ő látja őket, Krisztus dicsőségével megvilágítva szenvedéseinek gyümölcsei által, a Szentlélek ajándékával elhalmozva. Hálát adok Istennek és ebben a köszönetben mindent elmondok és belefoglalom tegnapi és mai barátaimat; édesanyámmal és édesapámmal együtt, fiú- és nőtestvéreimmel, és az övéikkel. És téged is, utolsó pillanatom barátját, aki nem tudod, mit cselekszel. Neked is kérem a kegyelemet Istentől, akiben téged is látok. Adassék meg számunkra a találkozás veletek, majd üdvözült gonosztevőkkel, kik a paradicsomba juttok, ha Isten úgy akarja.

A mi Atyánk, a te Atyád is és az anyém is. Ámen.

(A végrendeletet 1996 Pünkösöd vasárnapján nyitották fel)

SZENT ISTVÁN ÜNNEPE BÉCSBEN

Idén, augusztus 23-án, szombaton ünnepelte az Ausztriában élő magyarság Szent István napját. A bécsi Stephansdóm magas tornyában ezen a napon délben megkondult a háború utáni új nagyharang. Ércesen bűgő hangja betöltötte a Dóm előtti nagy teret és a térbe torkolló utcákat.

Az egyikből, a Singerstrasse-ból, melyben a Német Lovagrendnek számunkra is rendelkezésre bocsátott szép gótikus temploma áll, annak várkertszerű hangulatos udvarából, a magyar népcsoportok gyülekező helyéről, színes lávafolyóként özönlött ki több száz népviseletbe öltözött leány, menyecske és fényesre suvicsolt csizmában a legények. A Bécestől nem messze fekvő magyar falvak népe jött el ismét, hogy az itt élő magyarsággal együtt ünnepelje István király ünnepét a Dóm hatalmas boltívei alatt imával és énekkel, a szentmise után pedig a Dóm előtti magyar tánccal és népdalokkal.

Az ünnepi nagymisét Bosák Nándor, Debrecen-Nyíregyháza megyéspüspöke tartotta szentbeszéddel, a híveket kísérő és az Ausztriában élő magyar papok koncebrálásával. Amikor a szentmise végén, közel négyezren a pápái, az erdélyi és a magyar himnusz énekeltek, kevesen voltak, akik meghatottságukat el tudták rejteni.

Hegy György atya, a bécsi magyar Lelekészség vezetője, kitűnően rendezte és szervezte meg ez évben is az immár hagyományossá vált magyar Szent István ünnepet Ausztria fővárosa, Bécs központjában.

Mint ahogyan a budapesti Szent István ünnep középpontjában a díszes, gótikus és aranyozott ereklyetartóban a Szent Jobb áll, ezen a napon a Bécsi Dóm oltára előtt a hasonlóan díszes ereklyetartóban áll, első szent-királyunknak Bécsben őrzött karcson-ereklyéje áll, melyet a XIV. század óta a Dóm kincstár-múzeuma őriz.

Odakint azután a Dóm előtti nagy

téren magyar zene szólt, melynek hangjainál magyar népi táncokat mutatott be a zarándoklat fiatalosága. Az énekkarok pedig a legszebb magyar dalokat adták elő. A Dóm nagy terének és az oda torkoló Graben közönsége percek alatt nagy kört alakított a táncolók és az énekkarok körül. Minden számot élénk taps jutalmazott.

Szép nyári nap volt ez az ünnepnap. A tűző nap sugarai végig pásztázták az egykori császárváros dómterét, mely ezen a napon vitathatatlanul a magyaroké volt. Remélhetőleg a jövő esztendőben, 1998 aug. 22-én, újra találkozunk a Stephansdóm-ban.

Csermő Ottó

Kedves Olvasóink, időnként közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet a szentmise helye és ideje után.

AUSZTRIA
Bécs: Ft. Hegyi György, Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043/1/526 49 72
Bécs: Pázmánium, Szombaton este 18,30-kor Bolzmannngasse 14, A-1090 Wien, Tel.: 0043-1-317-36-56, Rektor Veres Árpád
Burgenland/Alsóőrött: Ft. Dr. Galambos Ireneus OSB, Pfarramt Unterwart Tel.: 0043/33/527 108
Linz: Ft. Bolla Jenő, Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt, Senefelder Str. 6, A-4020 Linz, Tel.: 0043/732/342 586
Graz: Ugrai Mihály, Tel.: 0043/316/68 35 08
Klagenfurt: Ft. Bognár Vilmos, Tel.: 0043/4762/580 62

ANGLIA
London: Rev. Mgr. Tüttő György főlelkész, Dusten House, 141, Gunnersbury Avenue, London W3 8Le, Tel.: 0044/81/992 20 54

BELGIUM
Brüsszel: P. Posta Benjamin O.F.M., Mission Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit 123, B-1050 Bruxelles/XL/, Tel.: 0032/2/6485336
Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Amonier Hongroise, Rue des Anglais 33, B-4000 Liege, Tel.: 0032/041/233 910

DÁNIA-NORVÉGIA
P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Stenogade 4, DK-1616 København, Tel.: 0045/31/21 85 88

FRANCIAORSZÁG
Párizs: P. Dr. Ruzsik Vilmos CM főlelkész és Ft. Molnár Ottó, Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-55010 Paris, Tel.: 0033/1/42086170

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

GYÉMÁNTMISE

Ritka papi jubileumra, gyémántmisére került sor szeptember 7-én, amikor Dr. Mehrle Tamás, Szent Domokos rendi szerzetes, nyugdíjas fribourgi egyetemi tanár, svájci-magyar főlelkész, a „Mind-szenty Bíboros Alapítvány” kuratóriumának tagja, pappá szentelésének 60. évfordulója alkalmából, a budapesti Szent István bazilikában is hálaadó szentmisét mutatott be szép latin nyelven.

Az ünnepélyes templomi bevonulás után az egyházközség képviselőtestületi elnöke és Szabó Gáza protonotárius, plébános, a jubileumi szentmise szervezője és házigazdája köszöntötte a gyémántmisés jubiléumát, az ünnepi résztvevőket és meghívott vendégeket, aztán Habsburg Mihály főherceg, az Alapítvány elnöke személyes, baráti, meleg hangú, szép magyar nyelvű köszöntőjében méltatta a jubiléum szerzetesi, papi, professzori és közéleti munkásságát a nyugat-európai és hazai magyarság körében. A szentbeszédet dr. Seregély István egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke mondta. Beszédében szépen kiemelte a papi hivatás és tanúságtétel fontosságát és értékadó szerepét az egyház és a társadalom építésében. A szentmisén előadásra került Liszt Ferenc Koronázási miséje neves szolisták, ének- és zenekar közreműködésével. Befejezésül a gyémántmisés professzor szólott a bazilikát meg-

töltő résztvevők közösségéhez és figyelemre méltó beszédben elemezte a magyar emigráció hazai kapcsolatait, tapasztalatait, megítélését, értékelését és szerepét.

Mehrle Tamás professzor évtizedek óta nem csak a fribourgi egyetem tanára és svájci-magyar főlelkész, hanem az egész nyugati katolikus magyarság köztisztelőben és közmegebecsülésben álló szeretett vezetője, a mi ÉLETÜNKnek, az európai magyar katolikusok lapjának is, indulásától kezdve, hűséges, szorgos és kiváló munkatársa, akinek jól megfontolt, alapos és veretes írásait, kedves Olvasóinkkal együtt mindig örömmel és szeretettel olvassuk.

Mehrle Tamás gyémántmisés atyát kedves Olvasóinkkal, az ÉLETÜNK szerkesztőségével és az egész külföldi magyarsággal együtt tisztelettel és az egész külföldi magyarsággal együtt tisztelettel és szeretettel köszöntjük. Köszönjük minden nemes fáradozását nemzeti és keresztény megmaradásunk és újjászületésünk érdekében. Gyémántmisés emléképeink olvassuk Isten felé szálló fohász mottóját: „Öreg koromban se taszíts el magadtól, akkor se hagyj el, ha erőm fogy” (Zsolt 70, 9).

Hallgassa meg az Úr!

Cserháti Ferenc (München)

✱

NÉMETORSZÁG

Berlin

Keresztelő: Karsai Tibor és felesége Tóth Erika kisfiát szeptember 28-án szentmisénk keretében **Csaba** névre keresztelték.

Július 20-án vette fel a berlini Szent Adalbert templomban, 25 éves korában **Szakács Gábor** a keresztség és a bérmlás szentségét.

Frankfurt

Keresztelés: 1997 június 28-án a keresztség szentségében részesült **Réka**, Dr. Klement Kornél és Perényi Orsolya leánya. Július 13-án **Magor András**, Balázs István és Bruckner Enikő fia részesült a szent keresztségben. Mindkét megkereszteltnek kívánjuk, hogy növekedjenek egészségsben és bölcsességben Isten és az emberek előtt!

München

Keresztelés: Balázs Norbert, B. Imre és Mónika kisfiát július 27-én keresztelték a Damenstift-templomban.

Esküvő: Örök hűséget fogadtak egymásnak **Posset Martin** és **Moca Maria-Marilena**,

Münster

Halottaink: 1997 április 28-án elhunyt Rieden Ildikó münsteri egyháztanácsos édesapja **Bakos Géza**. Gyászában osztozunk. Édesapjának adjon az Úr örök nyugodalmat.

1997 augusztus 5-én hosszú betegség után elhunyt **Amanda von Beliczey**. Adjon az Úr örök nyugodalmat neki! Férjével, Beliczey György münsteri egyháztanácsossal együtt érzünk.

SVÁJC

Bern

Halottunk Baka Antal 1938-ban született Dorogon. 1941-től Zala-megyében élt a család, ahonnan a szülők származtak. Általános iskoláit Lovásziban és Lenti-ben végezte. Nagykanizsán lett gépész technikus. 1956-ban menekült a család és Bernben telepedtek le. 1973-ban feleségül veszi Udvardy Évát. Házasságukból két gyermek született Péter és Dórika. A legnagyobb apai szeretettel nevelte őket. Családjá volt mindene és büszkesége. A jövőt is úgy tervezte, hogy egy közös nagy

családi fészkekben élhesse le nyugdíjas életét. Ember tervez, Isten végez. S a Mennyei Atya úgy akarta, hogy már előbb, 59 éves korában élvezze szeretetének örök szent nyugalomát a berni magyartól nagyra becsült elhunyt szüleinek és összes szentjeinek nagy családjában.

✱

Esküvő

Ralf Steffan és Paasche Kristin 1997 augusztus 16-án Münchenben, a híres Asam-templomban házasságot kötött. A szép szentmisén a templomot megtöltő fiatalok bajor népviseletben jelent meg. Két nappal előbb a polgári esketés az Isma-ning-i kastély kék termében folyt le. (Sijó)

✱

Halálozás

Rokonai, barátai és hajdani kartársai szeptember 12-én a München melletti grünwaldi temetőben búcsúztak Thorma Edith-től, a Szabad Európa Rádió magyar osztálya hajdani adminisztrátorától, aki augusztus 23-án az Egyesült Államokban autószerencsétlenség áldozata lett. Az egyházi szertartást Cserháti Ferenc plébános, a nyugati magyar katolikusok püspökének európai képviselője végezte. András Károly történész gyászbeszédet mondott, Gönczöl János színművész pedig előadta a Kaliforniában élő Kannás Alajos költőnek a halálhír vétele után írt és az elhunyt élettársának, Borbándi Gyulának ajánlott versét.

NAGY MAGYAR ÁLLAMFÉRFIAK

Ismert tény: ifjúságunk keveset, vagy semmit sem tud történelmünk példamutató nagyjairól. Otthon is csak alig, külföldön is nehezen. E hiányt pótlendő ismertetés jelent meg „Nagy Magyar Államférfiak” címmel dr. Csermő-Schneidt Ottó tollából a Márton Áron kiadónál. Tájékoztató, Széchenyi, Deák, Andrássy, Tisza, Apponyi, Bethlen és Teleki életéről és államférfiúi munkájáról. Terjeszti a bécsi Lelekészség: WR. UNG. RK. SEELSORGE-AMT /RK. MAGYAR LELEKÉS-SÉG, A-1070 Wien, Döblergasse 2/30B, telefon/fax: 0043-1-526 49 72.

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTEKBA!

Olcson áron raktárról – kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Magyarország festői környezetében épülő nyugdíjas telepen 30-46 m²-es apartmanok, 54.000,- DM-től eladó! Apolás, étkezés és orvosi kezelés megoldott. Részletes felvilágosítás: Bíró-Rohrbacher építési Vállalkozók, D-94469 Deggen-dorf, Loh Str. 6 vagy D-94526 Metten, Utto Str. 6.

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34 (Svájc).

Budai kertés villában újonnan kialakított két-szobás és másfél szobás, bútorozott komfortos lakás kiadó 40 DM/lakás, naponta. Hosszabb időre engedmény! Parkolás zárt kertben, Telefon: 00-36 1 202 30 25.

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és telefon 0036-1-2750 550. Szeretettel várjuk szállodánkban, mely harmadszor nyerte el az „év panziója” díjat! Családias légkör, zöld övezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal – zárt autóparkoló.

Közíró tétetik, hogy a kormány bántára megjelent ADI POP: „Fények a Szívemből” című CD-je 18 csodálatos dallal, többek között „Érték szőlő azóta a déli hangszó”; Magyar ismeretlen ha most felébredné! Nincs már csak jó madár; Kiskirályok; Mert ez a birka nép; Parazita induló stb. A 1,5 órás műsor minden nemzeti érzésű magyarnak csodálatos élmény. Hazatelepülőknél vagy Magyarországon, vállalkozni kívánók számára elengedhetetlen előtanulmány. Mindenki számára érthető, fülbemászó könnyű dallamok csipős nyelvű szöveg, jó szórakozás.

Megrendelhető: UNGAROBLES WANGEN-VERLAG, Éva Jaggi, CH-4705 WANGEN a/A., Friedberg Str.8. Ára: SFR 15,- + portó. (20 DM borítékban megrendelésnek számít azonnal Porto frei Haus.)

34/174/65 fiatalosan csinos, diplomás, Magyarországon élő hölgy keresi magyar származású jól szituált úr ismeretségiét.
Telefon: 0036-96-326-897.

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Kreitmayrstr. 26 – 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93. DM

Badacsonyi Szürkebarát	7,80
Debrői Hárslevelű	6,80
Etyeki Chardonnay	8,80
Alföldi Olaszrizling	6,50
Alföldi Kékfrankos	6,50
Villányi Rosé, Kékóportó	8,80
Villányi Kékfrankos	9,80
Villányi Cabernet	10,80
Egri Bikavér	9,50
Egri Leányka	7,50
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	14,50
Tokaji Asszú 4 puttonyos	17,—
Tokaji Asszú 5 puttonyos	20,50
Kecskeméti barackpálinka	29,—
Unikum	29,—
Egri cseresznyepálinka	25,50
Császárkörte	21,50
Diólikőr	0,5 liter 14,50
Címeres barackpálinka	33,—
Sárgabarack-, Málnalikőr	0,5 liter 13,50
Tarhonya, kocka, laskatészta	1 kg 7,—
Májjas-, véres hurka, disznósajt	13,—
Tokaszalonna	15,—
Füstöltzalonna	12,—
Friss kolbász	15,—
Házi kolbász	15,—
Téliszalámi	33,—
Szegedi szalámi	30,—
Csabai, Gyulai	27,—
Üvegárut nem szállítunk!	

KIADÓHIVATALUNKNÁL KAPHATÓ VIDEÓKAZETTÁK:

Teréz – egy közlünk	DM
35 perces film, megjelent Lisieux-i Szent Teréz halálának 100. évfordulójára. VHS-PAL	25,—
Árpád-házi Szent Erzsébet élete magyarul vagy németül,	
40 perces film, VHS-PAL	25,—
Lourdes	
50 perces film, VHS-PAL	30,—
Lourdes-i csodák és gyógyulások Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal. 90 perc, VHS-PAL	30,—

KAZETTÁK:

Lourdes és az evangélium, vigasztalások. Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perc	10,—
Lourdes-i üzenet – elméllátések dr. Szabó József összeállítására	10,—

KÖNYV:

Lourdes – Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel)	25,—
Megrendelhető: Ungarische Katholische Delegatur Redaktion életünk Landwehrstr. 66, D-80336 München	

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

APRÓHIRDETÉSEK

Közép- Németországban élő, magyar, német születésű zenész, 50/164 ezen az úton művelt élettársat keres. Jelige: „Jövő”, a Kiadóba.

Magyarországra hazatelepülni szándékozik Budapesti irodája – teljeskörű ügyintézővel vállal ingatlanközvetítést. INFO LAK BT Ingatlanközvetítő hálózat Ungarn. Olah Edith, MÓNA-HAUS 95 BT, Budapest, 1214 Kozmosztány 4. Tel./Fax: 00 361-277-4827, hétfőtől szombatig hívható.

Németországban élő (Köln) 49 éves, jól szituált, házias, családterelő, magyar nő megismerkedne korban hozzáillő szolid, intelligens, utazni szerető férfival, aki szabadidejét szívesen megosztaná velem. Minden fényképes levélre válaszolok. Jelige: „Nem adom fel a reményt”.

Hajdúszoboszlón a gyógyfürdő közelében apartman olcsón kiadó. ér. Mesternénél. Tel: 0036-52/361-127.

MARCALIBAN, a Balatontól 12 km-re, kertés családi házban, két szoba, konyha, mellékhelységekkel nyaralásra kiadó (hat személyig). Cím: Dr. Elias György, 8700 Marcali, Tóth Ágoston u. 18. Tel.: 0036-85-314.

Székesfehérvár belvárosában 53 nm – 3 szoba, konyha hallos, felújított lakás – teljes új bútorzattal Can \$ 29.999-ért eladó. 97 augusztusában beköltözhető. Bevásárlóközpont, iskola, templom, busz-központ csak néhány percre. Tel: Május 25-ig Torontó: -416-447-6040, Május 30-tól: Székesfehérvár – 36-22-329-191.

Visegrádon, a Dunakanyarban 1295 nm-es, panorámás építési telek eladó Tel.: (DK) 4532511146 vagy (H) 0036 11760237.

Németországban élő magyar hölgy, 58/167 – keresi komoly férfi ismeretségiét. Fényképes leveleket a kiadóban „Szeretet” jeligére.

48/165, magyar származású férfi keresi karcos, kedves hölgy ismeretségiét 45 éves korig tartós kapcsolat reményében. Lehetőleg fényképes válaszokat a címre: Török István, Botroperstr. 49, 70376 Stuttgart.

Magyaros konyhával, kellemes külsővel, 178/42/66 társat keres intelligens, tevékeny úr személyében. Válaszokat „Véletlen” jeligére a kiadóba.

Magyarországon a Dunakanyarban (H-2626 Nagymaros, Fehérhegy u. 4. Bürgermeister János) kiadó 2 X. 2 ágyas családi házban, napi 30,- DM. Ugyanitt a ház alatt, öreg pince felújításra várna. Segítséget – investálást – igényel. K. Kaiser, Tel. (D) Stgt. 0711/76 56 640.

Vecsenyusztán – Zirc, Pannonhalm között – egy kis kastélyocskó (5 szoba, konyha, fürdőszoba) bérelhető, lókedvelők számára (4 állóhely). ér.: Dr. Monspart László, H-8439 Sikátor, Vecsenyusztá.

Magyarországon Négyes községben 5082 m²-es telken régi típusú lakás melléképületekkel eladó. Tel.: 0036/49/33 90 76 Vince János.

ELADÓ MISKOLC belvárosában egy 1725 nm nagy zöld területen két házból álló ingatlan, teljes közműveléssel, telefonnal. Az utcai ház műemlék jellegű földszintes, boltíves, öt-szobás lakással, teljesen alapincézve. A másik épület két szintes, szintenként egy két-szobás lakással (81+ 68 nm). Mindkét épület felújításra szorul. Irányár 20 millió Forint. Telefon csak hétfőig: (D) 061 87 - 3359.

Magyarországi ingatlanok immob. „Lisbeth” Tel./Fax: (D) 09186 / 15 61. Minden igényt kielégítő ipari, kereskedelmi létesítmények, családi-házak, nyaralók eladó vagy bérelhető.

Leányfalun, összkomfortos, télen is lakható, pincézett nádtető nyaraló eladó. A telek parkosított, fele gyümölcsös 1.396 nm. Irányár: 92.000 SFR. vagy 102.000 DM. Telefon este: (H) -36-1-335-64-73 vagy -36-6-380-556, Levél-cím: Tschappner, Budapest, Zöldlomb u. 24/B.

Visegrádon a Dunakanyarban 1295 m² panorámás építési telek eladó. Tel.: (DK) 0045/32 51 11 46, (H) 0036/1/176 02 37.

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

NÉMETORSZÁG
ACHENI-i Egyházmegye: Miséző helyek: Aachen, Mönchengladbach, Krefeld. Erd.: Ft. Szigeti István, Vinzenzstr. 5, D-52078 Aachen, Tel.: (0172)248 63 26.

AUGSBURG-i Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Kempten. Erd.: Ft. Fehér István, Ung. Kath. Misson, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München, Tel. (089)98 26 37, 98 26 38

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye: Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Lands-hut, Nürnberg, Regensburg, Straubing. Erd.: Ft. Bárány József, Ung. Kath. Misson, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, Tel.: (0911)507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Miséző helyek: Duisburg, Oberhausen, Bochum, Essen, Neukirchen-Vluyn, Moers, Mülheim. Erd.: Ft. Major Márk, Ung. Kath. Misson, Steeler Str. 110, D-45139 Essen, Tel.: (0201)28 47 40

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegye offenburgi székhellyel: Miséző helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Trier, Saarbrücken, Freiburg, Baden-Baden, Karlsruhe, Pforzheim, Freiburg, Strasbourg, Mulhouse, Colmar. Erd.: Ft. Dr. Szabó József, Ung. Kath. Misson, Straßburger Str. 39, D-77652 Offen-burg, Tel. (0781) 268 36

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, Hildesheim-i Egyházmegye: Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen, Erd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ung. Kath. Misson, Holzdamm 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040)24 60 49. Erd. Berlinben: Nagy Iván, Ung. Kath. Kirchengemeinde Szent Erzsébet, Bundesallee 106, D-12161 Berlin, Tel.: (030) 859 23 95, Fax: (030) 851 25 93.

KÖLN-i Főegyházmegye: Miséző helyek: Köln, Longerich, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal. Erd.: Ft. Bereczki Béla, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln, Tel.: (0221)23 80 60

47 éves/173 magyar festő-szakmunkás megismerkedne házasság céljából, csinos, szimpatikus hölgyvel 35-45 éves korig. Fényképes válaszleveleket a kiadóba „Boldogok leszünk” jeligére kérek.

Budapesten, a városliget közelében, VII ker., 75 nm, 2 szobás komfortos, teljesen felújított lakás eladó 40.000 SFR-ért. Érdeklődni: (CH) 0041-31/331 39 66.

Magyar középkorú nő Bécsben heti 2-3 alkalommal takarítást vállal vagy gyermekekre vigyázna. Kéves német nyelvtudással. érdeklődni este: 76 88 574.

Reuma, depresszió, stressz: új gyógyító lehetőségek. Magyar ideg szakorvos Dr. Littasy Bécsben telefon: 0043/1/405 25 96

Dr. Schulte – Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás

minden jogi kérdésben.

Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító német / magyar nyelven.

Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

Budapesten, az V. kerületben kisméretű, felújított apartman 65.000 DM-ért eladó! Tel.: 0036 /1/ 374 731. (D) 0049- 671-71 841.

Ausztriában élő technikus nő megismerkedne egy szimpatikus 40-50 éves független férfivel. Jelige: „Lamour”

HÉVÍZEN, 6 lakásos társasházban 62 nm-es, beüvegezett, balkonos, központi fűtéses, telefonos lakás garázzsal 70.000 DM-ért eladó. Telefon: 0036-1-2143886.

Münchenben szeretném a Tarokk-kört megerősíteni. Tel.: 0 89/5 80 83 68.

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helységekre. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévíz vagy Budapestre. Érdeklődni: Tel.: (D) 089/6 70 56 18 vagy 0172/84 252 88.

Eladó! Budapesttől 5-km-re, Szentendre egyik legvonzóbb részén, egy hét éve épült, 500 nm-es, nívós villa, 400 m-öles parkosított kertben. Irányár: 350 ezer DM, vagy ennek megfelelő forint. Érdeklődés: (H) -36/26-319-269.

BUDAPEST: (ny.P.U.) V-ker, 49 nm-es, felújított, műemlékvédett, komplett, 3-ik emeleti örökakás, lift, telefon, központi fűtéssel 70.000 DM-ért eladó. érdeklődni: (GB) 0044/1814522419. Infó:(D)0711/7285489.

67 éves, nyugdíjas, németül beszélő tanárnő, független özvegyasszony vállalja München vagy Stuttgart környékén idős vagy beteg ember ápolását és házvezetését. Személygépkocsi jogosítványom van. Póka Gyuláné, H-7555 Töttös, Jókai utca 1., Tel.: 0036-69-376 115 vagy Münchenben a kiadóban.

Nagy két-családós ház, telken gyümölcsösökkel és kerttel eladó. érdeklődni a fenti címen Töttösön).

Kapcsolatot keresek éremgyűjtőkkel. Visz-meg Zalán, H-7100 Szekszárd, Árpád út 34. Tel.: 0036/347433021

56 éves, fiatalos, szőke, független hölgy barátságot kötne rendezett körülmények között élő magyar férfival 65 éves korig. Válasz: „Nálad-nálam” jeligére a kiadóba.

Székefehérváron lakóház építésére alkalmas telek eladó az öreghegyen a Zolyomi útról megközelíthető. Érdeklődni lehet a telek kapcsán, ügyvéd Dr. Szabó Katalin telefon: 00 36 22-343-717 sz. alatt.

62/160, magyar származású, nyugdíjas nő keresi korban hozzáillő, magányos, kedves úr ismeretségiét. Jelige: „Szébb legyen az élet”.

Eladó! Budapest, Ráday utca, extra felújított, hat szobás, napsütéses lakás igényeseknek. Földalatti parkoló két házzal odébb. Tulajdonos október 1-től a lakás telep AAN. Tel.: 0036-1-217 62 56.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészeg
Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Felelős kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészeg
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős szerkesztő: Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. András Mária †, dr. Bogay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Ramsay
Győző, Szamosi József (olvasó és tördelő
szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős
Abonnement: DM 25,— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 40,—

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik.
ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúltra, vagy ahol nincs magyar
lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2,50 DM

Előfizetési ár egy évre DM 25,—
vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúltra légitárral DM 40,—
Lapzárta minden hónap 10-én.

Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.

Postbank München:
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
Katholische Ungarnseelsorge,
Sonderkonto „Életünk”,
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: GRAPHOS GmbH
Landwehrstr. 39, 80336 München
Tel. (0 89) 55 34 44

Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck
Tel. (0 81 41) 61 01 20
Fax (0 81 41) 60 01 28

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7,—
Jelige portóval	7,—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	
üzleti-, nyereséges hirdetések	
soronként	10,—
Nagybetűs (kétsoros) sor	20,—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10% kedvezmény
10% kedvezmény	
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20% kedvezmény
20% kedvezmény	
Egy évi hirdetés esetén	25% kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 10-e, befizetve!	

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLU-SAÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München – Sonderkonto: Postbank München, Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél: Joseph DANI, # 18-505 Edmonton Tr. NE AIR-DRIE, Alberta T4B 2J2. Canada. A címére küldött csekken feltüntetendő: „Életünk”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40,— DM-ből 8,— DM-ét levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17,— US \$ + 13,— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

Beilagenhinweis: Zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHEIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET
MELLÉKELTÜNK.

Eladó: Karmacson, üdülő övezetben (Hévíz), 3.2000 nm telek zárt kerttel, szőlővel, gyümölcsösökkel, Vindornyafokon (Hévíz közelében), 583 nm telek házzal, gyümölcsösökkel. Irányár DM 14.000,- Telefon: (D) 089/ 755 55 04.
SZIGLIGET, Rózsahégyi út 29. sz. körpanorámás, a Balatonra néző, kétszintes nádtető nyaraló, kőburkolattal, 152 nm gyümölcsösökkel a strandal szemben eladó. Érdeklődni tel./fax: (H) 36-1-213 94 83.

Eladó, Budapesttől 5 km-re, Szentendre egyik legvonzóbb részén egy hét éve épült, 500 nm-es nívós villa 400 nöl-es parkosított kertben. Irányár: 350 ezer DM vagy ennek megfelelő forint. Érdeklődni: 0036/26-319-263 telefonon. 60-as, külföldön élő férfi keresi intelligens hölgy ismeretségiét hasonló korig. Jelige: „Indián nyár”

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!